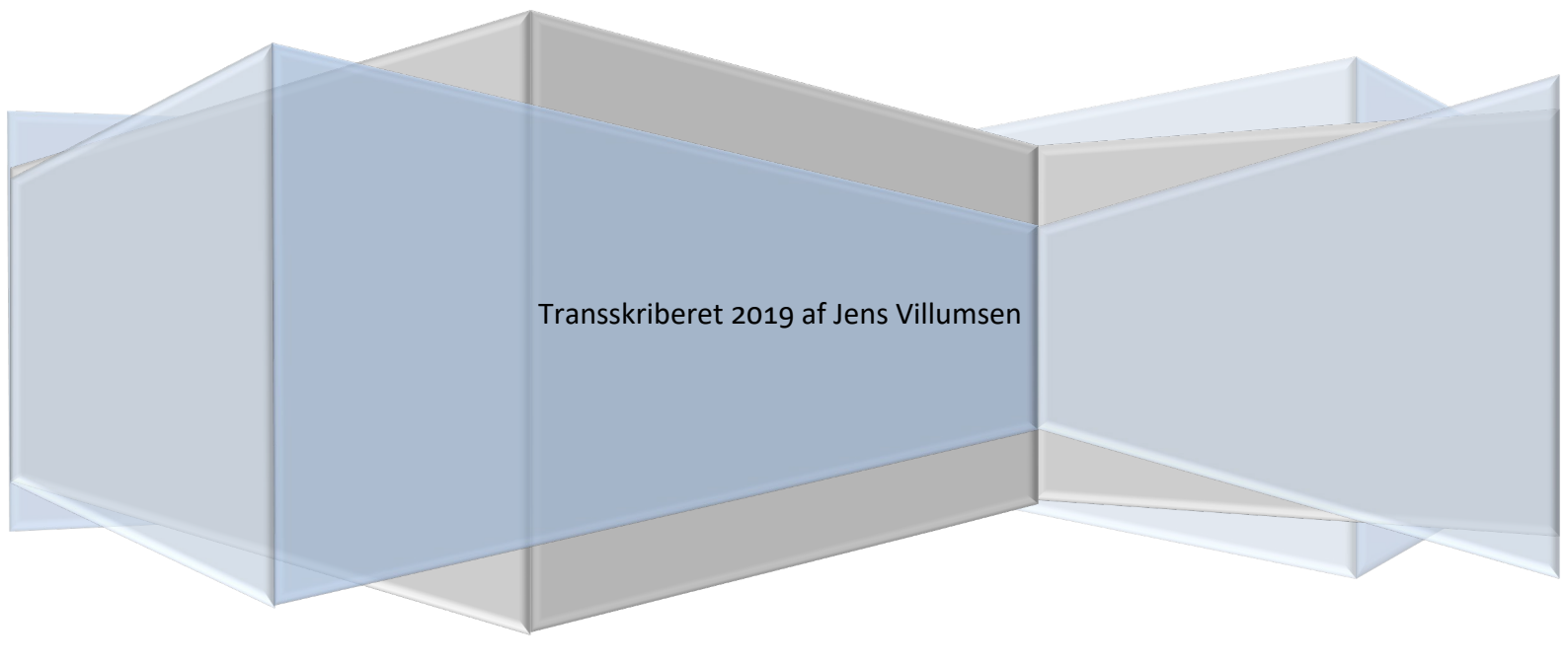

Guvernør Jørgen Iversen Dybbøl og præsten Theodorus

Transskriberet 2019 af Jens Villumsen

Brevene er transskriberet fra nedenstående arkivalier:

Vestindisk-Guineisk Kompagni, Gouvernementet for St. Thomas og St. Jan.

Diverse brevkopibøger fra St. Thomas. Guvernør Jørgen Iversens "Copie bøggers copie bog" 1675 og 1676.

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=20202726#293230,59231724>

side 3 – 20.

Vestindisk-Guineisk Kompagni. Direktionen. Brevkopibog.

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=20202213#292845,59079822>

side 21 - 23.

Theodorus Christiansens brev hjem fra Falmouth.

side 24 - 25.

Vestindisk-Guineisk Kompagni, Direktionen, Breve og dokumenter, indkomne og udgaede, 1681

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=20202247#294479,59807168>

side 26

De fleste af breve er skrevet ind i Jørgen Iversen Dybbøls kopibog med en meget uensartet brug af små og store bogstaver, som virker meget tilfældig. Ved transskriberingen er brugen af store bogstaver begrænset til egentlige navne og lignende.

Vestindisk-Guineisk Kompagni, Gouvernementet for St. Thomas og St. Jan.

Diverse brevkopibøger fra St. Thomas. Guvernør Jørgen Iversens "Copie bøggers copie bog" 1675 og 1676.

[opslag 89]

Højærede Hr Gouverneur Jørgen Iffuersen – Salutem

Næst min venlig helsen och villige tienstes erbindelse, beder jeg gandske ydmygeligen och for Guds skyldt, hand vill dog iche lenger tilsende och for gott see at jeg fattige usle mand, skall saa som eet bunden forglemt creatur i elendighed leffue, lader mig enten faa behør siuge assistence och tilbørlig under holdning saa lenge Gud forlener mig her liffuet, och det saa som det aff herrene er mig for magt, eller forhielper mig med nærværende skib hiem, ad effter som jeg doch her till lands, altid er sioug och endnu ej heller kand vide naar Gud vill, at jeg kand bliffue saa sterck, och gjør compagniets folck nogen Guds tieniste, i vide selffuer uden min erinding vell, paa huad maade jeg er eder commendirt och till shicket, lader unbesveret min reggenskab aff skriffues och mig med deelts paa huis jeg inttet forgangen aar, fra jullij och nu till junij maaned igien, bekommet hafuer paa det jeg kand rette mig der effter, och vide huad jeg er skyldig, lader mig doch och saa faa een serving nogen stund hoß mig, nemlig aff de ny kommende, heldst een ud aff quindfolckene, for eenligheds skyld, paa huad maade eder selfuer siunis, jeg har iche kundet faa, naar mangel gang er huert højt fornøden, nogen bud entten till eder eller andre mand tager sig jo eet umellende bestes nød an och kommer dett till hielp, naar det er i leier vold, skall mand da lade et christen menniske fare min hand er iche bequem till at skriffue huis jeg alt tencker jeg har med begge hænder streffuet lenge nock offuer disse faa bogstaffuer, dog Gud vere loffuet, som har giffuen mig saa megen kraft igien hand hielpe endnu och fremdelis, at jeg med forderligste, effter god forhaabning, selffuer kunde gaa huor jeg vilde, och forrette huad jeg skulde, lader negeren faa eet stob fransk vijn och eet stoff vijn edicke Item sucker 16 ~~fl~~ och i vilde lade det skriffues for frans vijn alleene, som jeg der aff saa meget bekommed, befalendes her med Gud,

St: Thomas d 4 junij 1675, frbl. E vell villigste T: Theodorus Christian

Hr Theodorus

St: Thomas den 4 junij 1675

Eders breff som I sendte mig udj dag med negerne, haffuer jeg vell bekommed, och dets indhold forstandet, giffues eder der paa till suar at I iche nogen tid hoß mig haffuer verret videre forglemt end som I self haffuer giffuet mig stor aarsage till, saa at Jeg [opslag 90] mange gange, gandske aff hiertet har øndsket at jeg Icke ~~nogen tid her effter~~ havde kiendt eder, och Jeg øndsker endnu, at jeg Icke nogen tid her efter maa komme i kundskab med nogen Præst, som haffuer det samme sind som I haffuer, huad min aarsage der till Er, det er eder iche ubekiendt, huad min hielp er anlangendis, at sende eder med shibet hiem, der med vil jeg inttet hafue at bestelle, I kand shriffue directurs herrene till der om huad derris villige der om er, har jeg inttet i at sigge, och for det goede I gjør heller har gjort her, seer jeg ingen som er forbederet for eders hid kommen, huad det mig er belangendis, da sigger jeg, at I hid ind till hafuer gjort lidet for det meget som I der imoed at regne aff comp: hafuer bekommet saa at I hafuer Icke behoff at bilde eder meere der om ind, end det tilbørligt er, och till dato haffuer I bekommet, saa meget till eders underholding, som I ret vell haffuer kundet behielpe eder med, saa som det skall verre at see i eders regenskab, naar jeg eder det kand udskriffue, huor till jeg endnu ej tid hafuer, och paa huad maade jeg mine regenskab vill holde, achter jeg ej aff eder at lære huad herrenis recommandatis, om eder er anlangendis, da kand I selff med sandhed ej andet sigge, end at jeg jo haffuer gjort eder den ære som een præst till kom, mens lige som I efterlod dag effter anden, at forholde eder, som een Guds æres tiener burde at gjøre saa døde i och dag effter anden den kierlighed i mig, som jeg haffde till eder, saa at ej jeg, mens I er aarsagen der af, at her findes saa faae som

eder elsker och vider, at der er mange u-mællende bæster som effter derris natur, forholder sig bedre end mange mennisker gjørre, huor forre de och elskis huad jo till eeders fornødenhed behoff hafuer, skall I bekomme till jeg faar anden order -

Jørgen Iffuersen

Adij St: Thomas den 13 junij anno 1675.

Hr gouvernuren Jørgen Iffuersen shall være paa det aller højeste betacket, for pigen hand shickede mig i forleden uge at hielpe mig noget, saa gjorde hun och saa een god anfang baade i och uden hußet, mens i gaar om middags tijd, styrte jeg hinder i fortet at tale med eder for mig, om jeg for betalling kunde faa noget lidet huid traas och bendel saa och naar gouvernuren vilde hielpe paa mig med noget meer Vitalie /: huilcket jeg højliggen har fornøden, som jeg seenist shreff eder till om, jeg shulde ellers huerchen saa hardt eller saa hastig an mode eder der om :/ mens pigen bleff med beskeden borte, er icke kommen igien, nu kand jeg icke vide, om gouvernuren kand icke lenger miste hende, at hun der for, med det samme er bleffen i fortet, eller och, om hun paa hendes egen haand har nogen saa lenge at bie hoß och tale med, for middelst giffte tancker, som hun till Mads har at drages med, det kand jeg ej heller vijde, er det med Gudß och hr gouvernurens villie, vill jeg ønske dennem lycke, guds velsignelse och god fremgang, huis icke saa beder jeg gierne hr: gouvernuren vilde verre ubesveret saa god, och lade mig faa et ord om hans villie, jeg for min person veed icke jeg har giffuet hender aarsag till at bliffue borte, Gud veed at jeg højliggen nock har eet menniske for nøden jeg beholte hender gierne noget, var det hr: gouvernurens villie, eller huilchen hand bæst kunde miste af de andre der shall ingen hoß mig bliffue for vent, huilcket menniske hr: gouvernuren vill for onde mig noget, och jeg veed maa bliffue hoß mig shall faa sin notdørfelige mad hoß mig och arbed noch till at gjøre och effter som jeg hører at hr: gouvernuren for kosten for først faar ud, aff de ny ankomne negers, saa vilde jeg och saa vell meget gierne bede om et par paa slig condition, der till at vercke, icke var for svage jeg har Gud skee loff smucke bøønner och cassau, och faa, och meer jeg kand faa om Gud vil giffue lycke, befalendes her med Gud och for venter een gunstige patron i hr gouvernuren och behagelige igien svar, jeg forbliffuer och er hr: gouverneur vell v: t Theodorus Christiansen

S. P. D.

Højærede hr. gouverneur Jørgen Iffuersen. jeg kand ej effterlade at giffue eder till kiende huorledis striden har bort jaget mit folck som jJeg bad begynde at trecke noget cassau ved hanß sijde, och siunis hand met macht och icke forloff vill niude meere som ham kommer till aff grunden, jeg at varde [*opslag 91*] ham forgangen aar som hand och sine negers een deel icke med rette shulle kunde benegte, jeg meente med det første at lade cassau plante der igien med eens saa vit gouvernuren har beshicket till præste grunden, mens jeg kan det lcke uden gouvernurens selff vill være saa god och være mig der udj behielpelig paa den anden sijde har de saa mange smaa hønß och calcuner som holde sig her till plantagien, at jeg icke een gang kand beholde noget bøønner med fred for faa dage maatte jeg romt faad en tønde bøønner meere som jeg fick, haffde hønßen icke ædt mig den, och som flissing der hafde plantet dem, med fleere gott folck noch shall vidne, nu har jeg ladet plantet eet gott styck grund fuld igien vilde hr gouvernuren være saa god, och være mig i raad och gierning saa meget behielpelig, at jeg for naboernes creter motte niude huis Gud gifuer paa grunden, om mig shøtter de inted, och efftersom pigen /: effter hændis sigen :/ har faad befaling aff gouvernuren at hun i dag den 19 ditto till middag shulle kommet hiem i fortet, och effter som det end nu icke er sheed, aff aarsag jeg i gaar lod plante bøønner, och tog hun sig i dag for at toe, huor med hun saa lenge hafuer at bestille, da beder jeg om forladelse, och at hun icke for min shyldt shulde niude utack, det siunes vell hun har selffuer icke stor lyst till at være fra fortet, aff den aarsag jeg seenist i min shriffuelse om rørte, saa beder Jeg doch hiertelig gierne at i vilde unde mig det tydske rostocker folck eller och eet aff de andre quindfolck som har villie till at verre her, saa lenge till jeg faar anden hielp, eller och at jeg kommer til sund

hed och kand hielpe mig selff, om hun icke kommer till mig igien, jeg veed endnu icke paa huad maade jeg bæst som jeg gjerne vilde, kand gjøre compagniet contentering, dog haaber jeg, naar der komme bud fra Dannemarck igien, at der bliffuer nogen raad, enten till folck eller anden betaling aff, och I som vil borge mig den hielp saa lenge, tiene den største betaling hoß Gud, jeg beder endnu gjerne at I vilde være saa god och lade mig faa noget meer kost, jeg shall dricke saa meget vand paa det salte kiød och bønner, haffde noget flesk och gryn saa haffde jeg och forandring paa maden, kunde lade mig koge grød och kaal paa huilcke kost mand icke saa tyrster, behager det och saa gouvernuren at hand vill onde mig i gryen for erterne, vilde jeg det meget gjerne kiere hr. gouvernur lader mit bud faa een pott tran, och noget god brendevijn, jeg vilde och saa bruge det till at toe mine been med, thj de ere svullen noget, som de endnu aldrig till forn har været, bliffuer icke vred at budet kommer saa sildig och at pigen bliffuer till morgen her, befaler gouvernuren her med Gud, och mig udj hanß gode gunst, jeg forbliffuer igien eders vell v. och shyldige tiener Theodorus Christiansen P T B

St Thomas den 19 junij 1675

ibjdem Mpp

Herr Theodorus Salut:

St Thomas den 19 Junij 1675

Eders shriffuelse aff den 13 och 19 ditto, er mig till hende kommen och derris indhold forstandet, giffues eder der paa till suar, att jeg shall hielpe eder, till saa megen victalis, som jeg paa comp: vegne eder shyldig er, mens vider och, at huad I har optagit, och endnu optager, meere aff det eene slaus, end eder till kommer, for eders belassuede provitier, det shall Jeg eder aff kortte i det andet slaus, effter som mig tøckis at det er nock alt comp: fødder eder allene for inttet, och icke alle de som i achter att erholde och fødde, thj dee hafuer ej antaget eder for een plantere, mens for een præst, och mig tyckis at I har liden forstand till at plante, saa at I hafuer ej ret achtet det de sigger om skoemageren, att hand gjør bæst naar hand holder sig till sin læst, jeg veed ej huad I tencker, att I begierer aff de nye ankomne negger, for kosten, der I har Ingen kost af gifue dem, ligge saa vel kand comp: fødde dem her paa derris plantatie, som paa eders, jeg seer ic kun liden for deel at den neger gjør som I har hoß eder, huad Stiven May er anlangendis, da har hand och verit her at klage offuer eder, att I vill trecke hanß cassave ud, som han har plantet, er det i præste boelligen jord, da shall hand nu ej meere der i plante menß huad hand har der i plantet, kand ham ej forhinderis igien att udtrecke, effter som sligt nu i førstningen, ej anderledis kan shicke sig, huad shade eders naboers hønß gjør eder, den kand [opslag 92] der med forre komis att naar I haffuer tre gange advaared dem om slig shade, och de den da ej vill forre komme, da kand I skyde derris hønns, och sende dem døde hiem Cattrine Lisken passer paa kiørerne, och de andre ere meest siuge, saa att jeg eder nu ej videre med quind folck kand hielpe, och aff alle de andre er her nu ej tre frische – Jeg forbliffuer eders V V: **J: Iffuersen**

Salv – Tit: Højærede hr: gouvernur Jørgen Iffuersen Salut:

Det brifs ind hold som jeg shreff hr gouvernuren den 16 hujus, var lætt noch at forstaa och læße, om hr gouvernuren ellers haffde vildet gjøre min begier jeg haffuer udtæred och ingen aff compagniets kost meer effter som jeg i lang tid icke har faad uden lidet, saa er nu som till forn min begier hr gouvernuren vil lade mig faa nogen, det hand och lofde i sommers, der jeg begierte enten at komme hiem, eller min tilbørlig underholdning, mens vill hand nu ingen richtig regenshab gifue mig, ingen kost uden onde ord, tage mig den næger och hielp fraa, som hand Icke har forshaffet mig, vill hand gjøre det, saa gjør hand effter sin egen hoffuet rætt, och icke lovligen, och jeg maa sige som vi siungte i dag, on anthichristene, och saa om hanem, hand hafuer for rett och magt i haand huad hand biuder, dett shall gaa frem, huo er dend ham kand mestere – menß Gud som er rett ferdig hans seer doch vell op een gang, hr gouvernux hafue giort rett hafde hand quiteret mig fraa companies tieniste der jeg det begierte, eller lade mig fare med shibet hiem, som jeg bad baade mundelig och shriftelig om, effter dj hand icke vill lade mig niude min fornødenhed, saa som

det aff compagniet er mig till forordnet, och hand mig selfuer shriffteligen har belofuet, der Jeg saa ofte begierte hiem, eller her ickun fra, eller och tilbørlig underholdning, och eet hielp der kunde hielpe mig i min shvaghed till rette, herr governuren tencker dog paa Jesu død och pine shyldt, at der er een Gud till, som en gang vill lønne os effter vore gierninger, det meget onde I aff dieffuelens indgiffuende optencker huer gang imod mig, naar jeg vill hafue noget aff compagniet till at lefue aff, det skulle I en deel be vijse imod eders creditorer der ere eder saa meget shyldige, och nu med krig maa shee vill lønne och betalle, huilcket dog Gud Naadeligen ville afvende och for Jesu Christj shyld giffues fred j vore dage, i dag achtede jeg at tale med governuren om at hand vilde lade mig faa en hæst till kommende juledagne, effter som jeg er saa elendig till fods saa och om at faa nogen hielp till at bære mig dend kiste ad fortet, jtem som til forn om nogen kost, sligt bleff jo med en ond besheeed alt sammen faare kommet, endog shall det heede jeg kissuer, ja i min predicken paa alle ugudelige och icke med governuren naar jeg vil hafue noget, være sig da, at jeg aff ham selffer nødes der till, thj aff søde eller suure ord kand jeg icke leffue – jeg maa loffuet at vor herre tog min hustru saa snart bort fra dette jammer och elende, hafde det och saa behagt herren at gjøre det samme med mig, maatte jeg det aff hiertet gerne øndsht, effter som jeg med saa stoer elendighed har mod niude mit brød her, och som jeg endnu seer her effter och saa shall, huad Gud gjør det er for en christ lætt at offuerdrage menß det mennishene mod rett och shiel gjøre, kommer det svage kiød och blod saa tungt fore, nu befaler I i dag at negern shall komme hiem, I har betalt ham, der om bad jeg eder noch, maa jeg icke beholde ham min tijd for betaling, saa laaner mig hannem, da saa længe at jeg kand hielpe mig selff, eller och saa lenge som I har shilt mig ved hannem, der hand var mig laant och hørde eder icke meere end mig till, thj I shelte mig nock ved hannem i de I for Pieter icke vilde sige sandingen at hand Johan Duck baade vilde laane mig hannem, saa och saa begierte den till aff eder forloff, effterdj I negtede eder sligt vitterligt at være, saa torte Pieter paa mine ord och ej laane mig dend meer, effter at I ved min siugdom lod den viise hiem, førend 6 maaneder der effter at hand da lod ham komme igien, I laster det aff mig, at jeg icke tacker eder nock for at I tage mig siug udj forted, det vaar ubilligt om jeg det lcke hafde giørd, mens jeg har alt gjort det, och vil aff hiertet haffue eder endnu der fore betacket, och Gud inderligen om bedet hand alle slig gode gierninger, som aff eet god hierte shee ville rigeligen igien belønne menß at mit huuß icke vell bleff med nogen forseet, at jeg icke saa paa min kost shuldet bleffuen bestaalet, det har fortrød mig och fortryder mig endnu naar jeg shall haffue som en christen mand at leffue aff, och lcke som en neger, vilde I nu baade forholde mig kost, saa och tage mig den armelige hielpe fra som Jeg har, da maa jeg med David bekiende at jeg er gjort till lidelser, och med Hiob bede Gud om god taalmodighed, saa og saa at den naade fulde Gud vil løße mig fra slig Israll lisshe lige trengsel, Isra elß børn /: som jeg shreff seenist :/ vare lenge udj nøden bestæd, mens dog fand de herrens hielp och stærcke hand, som dennem med mach tudfrelste, Jeg haaber och saa dend Gud som saa naadeligen hid in till har hiulpet mig, hand shall och her effter være min hielpere, min [opslog 93] beskyttere och beshiermere och forsuare mig mod alle dem som mig hade och ere imod, o Gud om vend och bekiere dem och och alle saa bliffuer vj alle om vend och bekierdt, O Kiereste Gud och Fader hør min bøn och beengsted Raab, saa kommer min Røst for dig Amen – befalendis her med Gud och forbliffe Hr Gouv: V. V Theodorus Christian ma....

St: Thomas d 19 Decemb^r Ao: 1675 – NB: hr gouv: faar vere med min ringe shriffning till freds, thj jeg aff shriffuer kunsten iingen profession till med kand Jeg for tonghed lcke endnu holde pennen fast.

Vale & fave!

Hr Theodorus Christiansen Salut: St: Thomas den 19 decembr 1675

Det er ondt att komme i disput med en præst, være er det, at haffue noget at bestelle, med en ufor nøjelig præst, och aller værst er det for mig at jeg shall haffue at bestelle med saadan en shendegæst som I er, for huem jeg ingen fred kand nyde huercken søndag heller andre dage, naar I till mig kommer, saa at I maatte

med billighed skamme eder, for eders embedts shyldt, at verre saadan en uforshammet skendegæst, som I er, och vider at der som det ej vaar for eders embedts shyld, at jeg icke saa offte shulde hafft for draget eders shændige ord, och shielding, saa som jeg det giort haffuer, och der som jeg her effter, ej maa nyde freed for eders skending, saa shall jeg gjøre det som I lider ære aff hafue shall, dog som jeg aff eders shriffuelse, som I udj dag till sende mig med compagniets neger contremand, lader mig vide, at I hafuer utæred eders kost, och ingen aff comp: kaast meer, saa och at jeg tager eder den neger fra, som jeg icke har forshaffet eder, huilcket kommer med min forige siggen offuer eens, at der vilde komme saadan tack for laanet paa det sidste, mens jeg seer, løgn er kommen som i sit hiem hoß eder, at I saa uforshammet tør shriffue, at negern har endnu aldrig hafft nogen hiem hoß mig, der I selff kand verre eet vidne till, at jeg har kiøbt den for comp: regning, och der for betalt, och fordj at jeg for een tijdt haffuer ladet hannem arbejde for eder, saa vil I ligge som til lygne eder hannem der I slett ingen videre rett der till hafuer, end dend som hannem ej nogen tijdt hafuer seet, jeg sigger I er eet uforshammed mennishe, och een person som jeg ej nogen tijdt shall kiende for at verre en ret sindig Guds ords tiener, thj I med eders gierninger beviser eder ej at verre aff derris taall, effter som I er Ickun en præst aff naffn, och ej til gafn huilcket er min, och flere christenis sorig och forted, at I udj steden, for at forfremme gud frychtighed och fredelig leffnet i blant oß, er begges forstyrere, dog som jeg ved, at der er inttet andet end skendings ord, och videre u eenighed hoß eder at forvente, saa vil Jeg haffue saa lidet med eder at bestelle, som mig mulligt er, och paa det at vorris forshiel maa komme till en ende, saa er min begierning aff eder, at I vill ud velle eder toe goede mend, och jeg shall da och ud velle mig toe goede mend, huilcke fire danshe mend, vj vill forre drage vooris forshiel, och huad de der udj dømmet effter lands lov och ret, det shall aff oß begge for got holdis huilcket jeg forhaaber at I vill i morgen gjøre een ende paa, at det da kand erfaris huem der har uret – I har inttet behoff at shriffue mig till om eders hiem reijsen, thj jeg shall eder der udj ej forhindre, naar directurs herrere det saa forstaar, for mig jeg øndsher at jeg aldrig hafde seet eder, och det shulde verre min glæde at her vaar een anden i eders plads, jeg bilder det mig for fast ind at her kand ej komme en være præst, end som I er, och det er vist I mod de tyder at Anthi Christene och falshe Propheter shall frem komme som till derris had, och ej till fred, miß bruger Gudß ord, mens Gud som er ret ferdig, hand seer dog vell op een gang paa dem som misbruger hans ord och naffn, till derris sags besmøckelse, saa at jeg, och ej I har arsaag at frem føre saadane paa mindelser som I gjør dieffuelen er inttet min raad giffuer, kiender I hanß listighed ret, da vachter I Eder och vel for hans raad, och tencker ej at jeg shall elske løgn saa meget som I gjør, at jeg entten for Pieter eller eders shyld shall sparre sandhed – det shall befindis, at min ære shall verre mig saa kier, som mit liff och at jeg shall elshe och ære een retsindig Guds ordstierner som min kieriste ven saa langt mit naffn er Jørgen Iffuersen – PS Der som I ej effter min begierning, vil udstelle, eder toe danshe mend till at gjøre en ende paa voris forshiel, saa passer mig ingen psalmer till, som I siunger i kircken thj dette shall huercken I eller nogen, med sandhed bevijse at jeg haffuer misbrugt min macht i mod retten, och det shall befindes at I er eet uforshammed mennishe som ej vil verre til freds med det som I for ud och meer end eders fortieniste till kommer och annamit har, och kand I ej behielpe eder, med verdien aff 2883 ~~fl~~ socker som jeg eder nu aarligen i desse toe aar credijt for giort haffuer for eder aarligs kaast, da er I den støre øere, end de, som har ej giort saa meget godß paa derris plantatie i eet aar, det er dog ej rett, at begierre fuld løn, och vil ej gjøre halff gierning der for, lønnen bør doch at verre effter [opslag 94] gierningen, det er det som er min begierning, och ej andet er eders och min forshiel **Jørgen Iffuersen** – Der som her var svaner, eller raffne heller och begge, da shulde her saa vell som hieme, derris natur kiendes

Salv – Tit: Herr Gouverneur Jørgen Iffuersen Salut:

Eders shriffuelse datered den 19 decemb^r har jeg i før dend 20 decemb^r aff Christen Lauritzen bekommet och der aff fornømmet at det er ond for eder at haffue disput med en præst, da kunde I med sandhed det

icke udtyde paa mig som I kalder een uforshammed och ufornejelig skiende gæst, effter som jeg Icke søger eller begier andet, end at jeg, saa lenge jeg Icke kand bliffue aff comp tieniste quited, maa med fred och eenighed niude compagnies mig deputerde provisio och værelse till nødtørffthighed, och effter som min sahl. hustru er fra mig død, och ieg for svaghed ej heller end nu kand hielpe mig selffuer da har jeg bedet om hielp, det tager gouvernuren vrangeligen op, naar ieg sand fredeligen hannem min nød beretter, och begierrer hand uden ald væsen ville hielpe mig med huis jeg till fornødenhed behøffuer, fremmed sag søger hand at haffue med mig, och icke at gjøre reggenshab med mig, eller lade mig faa min nødtørffthighed, ja vill ej een gang svare mig paa det som min begier er, mend vill hand haffue der shall gjøre shiel och rætt imellom os, huor er dend regning ieg shulle haffue at rette mig effter, at jeg kunde see huorledis vj der med till sammen staa, huor for shulle ieg saa som narre nogle mænd, saa lenge ieg ingen regning och bevijs om min annammelse fraa eder haffuer, och om jeg kunde, som jeg doch icke kand, gaa till nogle och ville føre dem ad forted der om, troer jeg icke, at de och uden regning och richtig aff eller mod regning shulle ville sig befatte der med, mens som baade det och anden disput som i dag ickun selffuer gjører, er unødvendig och baade for mine, saa och andres øjen forborgen, saa lenge mand ingen bogstaffuer huor aff mand kand see huad rett er, for sig hafuer, endog ieg vell veed, at mig med tiden icke sheer nogen urett, thj det er comp: icke begierendis aff mig svage och fattige, saa bevijs I eder dog saa haart imod mig, och forholder mig min regning, kost och huus værelse och selfuen heller gifuer for argelse och shields ord, end noget andet som mig bedre kunde væred tient med der fore beder jeg nu som alle tiider, lader sligt fare, ville I icke gjøre mig tilgoede, gjører mig dog inntet ont da ieg har dog svaghed och andet ont noch at drages med, jeg kand inntet strides eller gaa her i rette med eder, at I inntet achter mig, faar jeg med alt andet och tollmodelig at lide, der er mig nock at jeg selfuer hued, huem der har betroed mig och ud forseet mig till det embede, som ieg er kaldet, huilcken der och saa nock som for tegned mig i derris tall, blandt huilcke jeg uden eders kien- delse och acht, har at nomineres, det undres mig paa det højeste at I saa, baade med ord shriffuelser och gierninger gaa imod eders egen samvittighed, thj jeg er vist forsichret op paa, at den siger eder anderledis ville ieg end thj och kunde thj, et heelt aar och inntet till underholding aff eder begiere, saa saunis at I lige meged med god villie shulle gifue mig, mens alle tid nock andet at forre vende op tæncke, er ieg end shyldig som vel kand være, ere I der fore icke shyldig till, at gifue mig paa compagniets vegne kosten intill det med tiden kand bliffue betalt och fortient, da er ieg med min tiennistes annammelse, bedaret och fore løjed, ej heller er det mig meeget bedre gaaen med dem som shuldet tient mig och min sal. Hustru, effter som I sige at directurs herrene hafuer anderledis forstaad det, end som jeg det har forstaad, och I min contract be- shrefuen, samme I ieg och shall tacke dennem fore, sparer mig Gud ved helßen, och at jeg saa lenge maa leffue svaners och raffuernes natur aff eder at viide, har ej vered nogen tid min begier alle deres och andre fuglers och diurs natur, læse jeg selffuer i shoelen udj en bog kaldes Pictus orbis der jeg var en liden dreng, och hafde altid kost nock, mens det mangler mig her under tiden, och er Jeg icke slig en person som I shriff- uer der elsher løgn, eller forsømmer mit embede uden højnødig forrefald, der er usandferdigt, jeg gjør mit embede gierne saa meget som jeg er muelligt och Gud forlenner mig hilßen till gjører I mig kun med saa mange forargelser ingen forhindring, och at jeg det altid med suck och bedrøffuelse for eders shyld shulle betiene och forrette nu stunder julen till och haffuer andet och at betencke, I kundet nock uden huiedere vitløffthighed, enten sagt nej med et ord, eller giffuet mig noget kost, eller I det ringeste giffuet mig reggen- shab, jeg icke shulle nu med slig doent quæle mine tancker, och at jeg er eder ingen præst, som I shriffuer, siunes sandt nock at verre, fordj effter min acht, saa ærer jordet rette brug, embedet och person lige me- ged, jeg for min person har aldrig æred ordet for det prestelige embedes shyldt, mens embedet for ordets shyldt, det ieg heller aldrig med min videnshab anderledes eller vrangeligen lærdt haffuer, shall jeg till beslutningen tære som en næger, boe være end mangel nager, saa lader mig dog icke være uden hielp thj

ieg kand icke mig hielpe selffuer, befalendis hermed Gud, och forbliffuer hr gouuernurens v. v. tiener –
Theodorus Christiansen Manu P P St Thomas den 22 Xbr: 1675

Hr: Theodorus Christiansen Salut:

St Thomas den 22 decemb^r 1675

Till svar paa eders briff, som I sende mig i aften med Gabriel, er dette at lade eder viide at jeg ej begier, at verre i videre disput med eder [*opslag 95*] thj tiden vill ej til lade mig saa mange spare timer som eder, min begiering er endnu aff eder, at I vill først udvelle eder toe danshe mend, som vj vil /: om I er der med till fridtz :/ lade gjøre een ende paa vor forshiel, huilcke skal ej finde ord, mens shrifft till at rette dem effter, som de grundelig noch aff shall forstaa, huilcken aff os toe der har rætt at paa staa, och huad som jeg dae shall befindes at verre eder shyldig paa comp vegne, for eder aars kaast, det shall jeg eder da gott gjøre, alshønt det halffue aar er endnu ickun for løben, paa det at jeg maa dog siden vere frie for eders skielden huilcket jeg fortroer I doch ej kand effterlade effter som jeg med fortreed fornemer, at I ej søgger andet, end at gjøre mig stinckende hoß mine venner, det I shriffuer om jeg vill intted godt gjøre eder at jeg shall da inttet ondt gjøre eder, huad min villie I begge har verret, er eder bedre bekiendt, end I shriffuer, thj saa lenge I forholdt eder roelig, da elshede jeg eder, men siden I formedelst druck ej viste at raade eder selff menß skieldet mig ud, for det som huercken I eller nogen med sandhed shall beevise, da haffuer jeg søgt lejlighed, at hafue saa lidet med eder at bestelle som mulligt vaar, huilcket jeg och shall gjøre, saa lenge som gud sparrer mig liffuet, fordj at jeg nu kiender eder for at verre een mand som elsher trætte, naar I ej kand faa eders villie effterkommet, som er alt for meget begierlig och det er eder selff, och ej mig, som giffuer de onde forargelser, och jeg troer vist, at der som jeg ej kom een partij till at gaa i kircken, at I da shulde finde derris taal at verre liden, som aff kierlighed till eder shulle komme der, det underes mig at I ej shamme eder at ligne eder ved een neger at tære och att leffue i være huuß end een neger der I ej kand beeviiße eders shrifft at verre sandferdig, thj for først har I aarlig for eders kaast 2883 ~~7~~ Socker at leffue aff huilcket ingen tie negere kand naae, for det andet har I eders løn, som I och inttet achter nu huad shall jeg sigge, jeg vil till slutning begiere aff eder, at jeg maa leffue I fred for eder och at I vil verre fornøjet, med det som eder med rette till kommer, huilcket jeg ej har heller shall eder nechte, saa at I kand ej med sandhed sigge andet end at I er jo bedere betalt eders løn end at I den har fortient, huilcket jeg och bevijselig shall gjøre i sin tid, saa at den affront som I har søgt at gjøre mig, shall fare den veje hun kom fra, jeg shall endnu see een ende paa den fortred I gjøre mig, om Jeg leffuer J: Iffuersen – jeg shall her effter ej kunde laane eder nogen hielp, fordj at I till ejgner eder een laan, som det vaar eders egit.

Hr Theodorus Christiansen Salut:

St: Thomas d 26 decemb^r 1675

Effter som det befindis, at I søgger ickun det som vil for aarsage disput saa er dette at forbydde eder, at I udj vooris danshe mennighed, ej prædicker flere tyshe prædickener om formidagen, effter som vj ere danshe folck, som bedre forstaa vooris moders och mands maal end eet fremmed, vill I prædicke tysh, da shall det verre eder frie till ladt at gjøre det om effter midagen till afften sang, for dem som det maal forstaa, eller eders prædickener paa tydsh begier at høre, huor effter I eder hafuer at forholde, indtill vj anden order fra directurs herrene der om bekommer, som eder hafuer antaget for at være een dansh præst J: J:

Paa St Thomas den 4 april aar 1676

For Jørgen Iffuersen gour: paa St: Thomas

Effter som Jan Cramue kom i fortet den 4 april och klaget at hr Theodorus hafde den 3 ditto fraa staalet ham een kalkonish hanne, som hans hustru och Larß Andersen siden fandt staaendis koget i een gryde i præstens huß, da lod jeg hr Theodorus sligt vide, som da bekiende at hand hafde slaget forbemelte hane lhiel, mens som derris disput da vaar videre, end som jeg da vel forstod, saa for hørte jeg derris klagan, och foregfuende, och satte saa sagen op til tiden, nogen meer rolighed gaff –

Menß som hr Theodorus hafuer i dag beshicket Jan Cramue med toe mend, nemlig Gilis Daudsen och Thomas Shwein som till bar Jan Cramue een shrifft fra hr Theodorus kaldet retorsion huor udj hand shielder Jan Cramue for een ære tiuff med andre u-forshamede naffn, effter dets videre ind hold, da kom Jan Cramue och frem lagde for mig samme shrifft och begerede rætt, och som jeg ham sligt ej kunde nechte, da lod jeg i fortet kalde Andreas Zygeret, fader Thomas Swein Jellis Daudtsen Jesper Jansen unge Thomas Swein Hans Jørgen Bøcker, Suend Hendrichsen, Anthonij Compter, at erfare sagens sandhed, och huorledis det der med sig haffde

For først blef Jan Cramue till spurdt, huad hand hafde at klage offuer hr Theodorus huor paa hand gaff till suar, at hand hafde staalet een kalkonsh hanne fra ham – der nest bleff hr Theodorus till spurt, huad hand der imod hafde at suare, da indlagde hand effterfølgende shrifft, som hand sagde at verre hanß suar huis indhold vaar som følger

Retorsion for den ære tiuff Jan Cramue

Effter som det baade aff Gud selff, saa vel som och aff christelige och verdslige øffverhed, strængeligen er forbøden, at den eene icke shall forkrencke den anden paa sit ærlig førde goede naffn och rychte, det jeg och med æren hid till lands baade bragt, och her till dags, som en ehrlig præste mand her [*opslag 96*] førud haffuer, menß icke des mindre, saa har det dog behaget Jan Cramue usand fredelgen at angiffue och spargers at jeg shuldet fra stollet hannem een kalkoenshe hane, och i saa maade førdt mig udj ont rychte, och effter dj det er usand ferdigt och een shammelig groff løgn hand mig med beshylder saa vil jeg nu till min æhres frelsning haffue Jan Cramue heer och allesteds holden for een æhrløse shielms achtige land løbere och ære tiuff, holder hannem och for saadan end mand der selfuer har begaaed et grofft och straffverdigt tiuffs stycke, och saadant ehrløse tiuffs naffn, andre till exempel, och till min her til dags uforkrenckelige æhres befrielse zetorqverer och indshiuder ieg nu hermed udj Jan Cramue egen halß och barm i hans egen mage och krafe, till al ind sluge, till at betygge och fordøje och med de suin at fortære, ind till hand den æhre tiuff, mig med ræt och dom, for en ehrbaar øffrighed, som ieg er undergiffuen, saadant lovligen ofuer beviist, som hand mig med blammered, och till min æhres forkrænkelse spargered hafue, jeg er hid till landet sendt en æhrlig præste mand, er och aff æhrlig hidkomst udsprot, haar ej heller andet begaaet her, end det som ehrligt er, och huo mig der for anderleedis omfører, och siger om mig andet, end det som æhrligt christeligt och forsvarligt er, som nu Jan Cramue med sin anhang gjør, hand shall hafue løjet paa mig som en æhrløse skielm, landstrygger och ære tiuff, och alle folck som holde Jan Cramue der fore, och der till sigge ja och amen, hand er en shielm – hand er en tiuff och der som dette er Icke nock for Jan Cramue, at hand med sin anhang vil holde op mig at blammere och diffamere, at jeg mit aff Gud anbefalede embede udj gudß frycht uden molest, menß frideligen kand betiene och forrette, da shall hand om Gud sparer mig ved liffue, med tiden møde mig paa dend stæd for retten, huor hand shall faa en anden tenel at høre, och bedre læst op paa shrifft, o den u-forshammede æhre tiuff der saa shielms achtig vil berøffue en æhrlig mand sin ære, føj den æhre tiuff, har ieg end shiønt uformoden ved min egen dør, slaget hannem en hane ihiel som ved fleere har giordt mig fortræd, och effter at ingen spørmaal kom der om førrend for sildig, och da i en æhrlig mening, baade at biude dem till gæst der paa och dem dend at betalle, hafuer ladet den anrette som ieg der om nocksommelig hafuer giffuet hanß folck goed besheed, har jeg dend derfor stiollet, o løgn achtige dieffuels aand, hafde der Icke stocket en shielm i hanß hierte, den ære tiuff havde icke spargered sligt, och om førdt det anderleediß end I sig selff var, och det dend æhre tiuff søger shall aldrig gaa hannem an menß hermed aff sheeres och i sin egen sæck indmaaleß, dette skammelige naffn, ære tiuff attribueres och till egener ieg Jan Cramue, Icke aff had som hand u-tillbørligen hos mig har søgt sag, menß at befrelße mit hid til dags æhrlig førte naffn och rychte, och andre som maa shee aff naturens onskab, hannem till effter følge, vilde gjøre sig sligt nyttigt, dennem och til ad varsel och exempel sheer dette, och at ieg nu her om har forferdiget trende liigliudende retorsioner, den første for æhre tiuffuen Jan Cramue selff-

uer, den anden till at proclamere hans æhr tittul offuendtlich och for alle mend, dend tredie till en gien part selff for mig at bevare, och at gifue en huer at læse, det vidne med mig de tuende forordnete, ehrlige mænd, som disse shriffter offuer leffueret hafuer – Actum St: Thomas d 4 april 1676 Theodorus Christian-sen Pastor

Efter at jeg for shreffne shrifft for rættten læst hafde, da till spurte jeg Jan Cramue, huad hand der imod hafde at sigge, da Indlagde hand effterfølgende shrifft, som hand sagde at være hanß suar, huis Indhold var som følger –

Op De shrift Dat Hr Theodorus mij van dage gesoeden heeft medt Jellis Davidsen & Thomas Swein genant Retorsion Dient Dit corte autwoordt Dat Ich H. Theodorus houwd tewesse, Did mand dat hij mij voor ujtsheldt te wesse, In Zyn voor naemde brif, Det vol anbehorlicke woorden Zyn Did den pries de met wel aenstaet, Die ve Dodt geslegen heest, & Dade nae laete kocke bewijst, Dat het een eerlijck Daet Is, princepal van een godlijck leraer, als ve wil voor gehouwe wesse om mijn Vee te Dode, & Dade nas te Kocken, voor ve te ette & dat opeen verswegen mannier, Did Ick Dencke dat ghen rechter of anders mennishen, voor een mannier can houwe Dat Erlijck Is, & soo ve Dat Door De recht tot een eerlijck werck can maecke, Ick sall Das Daer Inte vessde vesse, Actum St: Thomas de 4 April 1676 Jan Cramue ☉ mercke

Efter at forbemelte shrifft vaar læst for retten, da spurte jeg hr Theodorus ad, huor for at hand hafde slaget Jan Cramues kalkoenesh hanne Ihiel, huor till hand svaret, at som hand kunde Icke hafue var udj hanß huuß, for Jan Cramus calkoener, da slog han effter dem till at jage dem ud aff huuset, och slog saa uforvaarendis en aff dem Ihiel klokken ontrent 8 eller 9 om morgenen –

Videre bleff hr Theodorus till spurt – huor fore hand sendte icke Jan Cramue hanß hanne hiem med nogen, effter ad hand hafde slaget den ihiel – eller och lod vide med nogen at hand hafde slaget den ihjel [*opslag 97*] paa det Jan Cramue kunde lade den hiem hente, huor till præsten svared, at hand vaar siug i de dage saa at hand ej vel kunde gaa, till med sagde hand at hand hafde ingen hoß sig, som hand nogen steds kunde hensende – ej heller viste hand huis kalkoenshe hanne det vaar –

Videre bleff hr Theodorus till spurt, huor fore hand vilde lade kogge den hanne, och æde den, som hand selff vel viste, Icke at verre hanß egen – huilcket vaar giord imod lands lov och rett huor till hand svarede, at hand hafde laddet den ligge den helle dag i soelen till imod afftenen klokken ontrent sex eller siuff och som der kom ingen och spurte effter den, da tyckes hand at det vaar synd at lade dem ligge och bederffuis, till med hafde grißene begyndt af riffuis om hannem, der den laa ved enden aff huuset, saa tog hand den fra grißene och lod den aff Willem Robberts kogge som kom till ham ved sollens undergang –

For det fierde bleff hr Theodorus tillspurt, huor forre hand da icke lod Willem Robberds spørge ibland naboerne, om de viste ej, huis kalkoenshe hanne det vaar, som hand hafde Ihiel slaget, førend hand lod den ligge, effter som sollen vaar da ej end nu under, den tiid Willem Robberts kom till ham effter som hand der med kunde anvise at hand ej hemmelig heller i døls maal vilde beholde och op æde sin naboes quæg, huor paa hand svarede, at det vaar da for silde, til med hafde hand da plucket nogle fiere aff den førrend Willem Robberds kom till ham, som hand sigger kunde ej vell forstaa hannem –

Der effter bleff Jan Cramue till spurt, om hand samme dag icke hafft sendt nogen at lede effter hanß kalkoener huor de vaar huor til hand svarede at hanß hustrue hafde verrit udj och ledde effter dem, da till spurte jeg Marie Cramues naar hun gick ud at ledde effter dem, huor till hun svared, at hun gick ud at ledde effter dem ved sollens undergang, och som hun kom paa præstens plantatie, saae hun Willem Robberds ved præstes huuß som hun spurde, om hand hafde ej seet hindis kalkoener, som svared hinder, at de hafde verrit der, och at de vaar gaet der fra hen ofuer mons: Zyggerets grund huor hun følgede effter och fandt dem hoß Joß von ...ppens huuß uden en hanne som vaar borte, de andre dreff hun hiem, och som hun tenckte, at hindis hanne vaar kommen till nogen shade paa præstens plantatie, da lod hun Larß Andersen gaa med sig der hen at ledde effter den, och som de kom der hen, da sendte hun Lars for ud op till præ-

stens huuß at see der effter den, och hun følgede effter, och som hun vaar kommen nær till præstens huß, raabte Lars Andersen till hinder ud aff præstens dør, at hun shulde komme op, och at hindes kalkone stod i præstens potte, och som hun kom i præstens huß, fandt hun hindis kalkoenshe hanne, staaendis kogget i en kaabber potte, den tid hun det saae, sagde hun till præsten, at hand hafde ej giort vel, at hand hafde slaet hindis hanne ihiel, och ej advaered hinder der om, huor till hand svared hinder, at hand kunde ingen roe hafue for dem i hanß huß, videre till bød hand hinder betalling der for, huor med hun ej vaaar till fridtz, mens sagde at hun shulde klage det næste morgen for gouv: och gick saa fra ham hiem igien och lod præsten beholde hanen

Der effter frem stod Larß Andersen, och hannem bleff ad spurt, om hand haffde verrit med Jan Cramus quinde, at ledde effter hindis hanne, huor till hand svarede ja – videre bleff hannem till spurt, huor hand vaar med hinder at ledde effter dem – der till svared hand, at de gick till præstis plantatie, och den gang de kom did, da gick hand for ud op till præstens huß, och som hand kom op till huset, spurde hand præsten ad, om, hand hafde inttet seet Jan Cramues calkoener, huor till hand svarede, at de hafde verrit der om for midagen mens om effter midagen hafde hand inttet seet dem, och som Larß Andersen saae een potte, staaendis inden for døren, huilcken præsten tog och satte ved siden aff een tønne, som stod inden døren, som bordet laa paa, och som Larß gaff acht effter, huad der vaar i potten, da saae hand i samme potte een kalkoene, som vaar kogget, raabte der for till Marie Cramue, at hun shulde komme op, och at hindis hanne, vaar der kaaget ud præstens potte – videre bleff Larß till spurt, om præsten hafde giffuet ham till kiende, at hand hafde slaget hannen ihiel førend at hand saae den ud potten kaaget, huor till hand svared neje, – videre bleff Larß till spurt, huor hand fick det att vide, at præsten hafde slaet hannen ihiel, der till svared hand, at præsten hafde selff sagt ham det at hand hafde slaget den ihiel, effter ad hand hafde seet den staaendis kogget i potten, – der effter frem stod Willem Robberds och effter at hand haffde giort hans æed, at hand shulde gifue sand ferdig svar paa det som hannem for rætten bleff til spurt, saa spurte jeg ham for først ad, naar hand kom till præstens huß, huor till hand svared om effter midagen klokken ontrent tre, mens som [opslag 98] hand fandt dørræn aaben, och kunde ingen mand see i eller veed hußet, da satte hand sig veed hußet och effter at hand der ontrent een quatters time sidet hafde, da stod hand op at see, om hand ingen om hußet kunde forneme, och som hand kom till enden aff huset, da saae hand præsten komme ud aff bushene, med en kalkoenish hanne under hanß kioel som hand hafde fadt om halßen, och beene hengde neden for kiolen och som præsten saae Willem staaendis veed den eene ende aff huset saa gick hand till den anden ende der aff, och der lod hand kalkoenen falde fra sig paa jorden, och gick saa ind i hußet, lidet der effter saae Willem grißene drages om kalkoenen, huor fore hand sagde till præsten, at grißene sleffde hans fugl bort, da kom præsten ud, och tog hannem fra grißen och stack dend op i taget uden hußet, der effter gick Willem bort igien at hente hanß hengematte, och den tijd hand kom der med til bage igien, da vaar sollen ontrent een halfftime høje, der effter gick Willem ned at hente vand, och imideler tiid, at Willem haffde verret borte, da hafde Præsten hent hannen ind i hußet, och effter Willem kom till baage igien med vandet, sagde præsten till ham, heer er en kalkoene, som jeg hafuer slaget ihiel, jeg veed ej huis det er, och flyde ham den saa at plucke, de smaa fiere aff, och der effter bad hand ham, sheere den i støcker, och kaage den, och som præsten saae Jan Cramues quinde, komme i hanß plantatie, førend Willem hafde shaaret hanen i støcker, da sagde præsten till Willem, der kommer Jan Cramues quinde, giff mig kalkoenen, och saa tog præsten kalkonen, och lagde den under senge kledet i sengen, och effter at Jan Cramues quinde vaar gaaet i mons: Zyggeret grund till bage igien, da flyede præsten ham kalkoenen igien, och bad ham kaage den, och vinkede ad ham med haanden och bad ham tie stelle, dend tiid kalkoenen vaar kogget, da bar hand potten der med i hußit, och som præsten saae Larß Anderßen och Jan Cramues quinde komme igien op till hußit, da sette hand potten ved siden aff een tønne ved dørræn – videre sagde Willem, at præsten sagde till ham neste morgen, at der som hand vilde sige till gouv: at grißene hafde refuet kalkoe-

nen i støcker, da vilde hand vell betalle ham der for, och fiorten dage der effter, den tiid Willem shulde fra præsten, da sagde præsten till ham, at der som hand vilde inttet talle till Jan Cramue, da vilde hand vell betalle ham, naar jachten komm till bage Igien –

Effter at Hr Theodorus och Jan Cramues vidne saaledis som forshrefuet staa vaar for rættten for hørt da bleff hr Theodorus till spurt, huad hand imod desse Jan Cramues vidnes byrd hafde at indføre huor till hr Theodorus suared det er nu for silde, mens som gouv: bad ham tre eller fiere gange, at hand vilde ud sigge, huad hand imod Jan Cramue och hanß vidne hafde at frem føre, mens vilde da dog inttet der imod Ind føre, andet, end hand gaff gouv: een deel onde ord, fordj at hand paa for shriffne maade hafde forhørt vidnis byrdene och saaledis ind ført derris vidne, paa det sidste bleff det saaledis sluttet at gouv: Jørgen Iffuersen sagde till hr Theodorus, paa det I hereffter ej shall med sandhed kunde sigge at jeg udj denne sag har giort eder nogen u-rett, da vill jeg nu lade det beroe der ved at jeg her har for hørt eder, och eders imod vidne, paa forshrefne maade, huor aff jeg shall till sende compagniets directurs herren een copie, och begiere aff dem at de udj denne sag vil være dommere och dømmen der udj huad rætt er, i mideller tid kand I gjøre klare huad shriff I till eders forsvar imod eders anklager hafuer ad ind føre, som I da och till directurs herrene kand hiem sende, att dette forshreffuene saaleedis for retten passeret er, vidne vj undershreffuene och till sand heds bekræfftelse hafuer vj det med vooris hender undeshreffuen. actum St: Thomas paa Christians fort den 4 april anno 1676

Jørgen Iffuersen

Jesper Jansen

Thomas Swaine

Hans Jørsen

Suend Hendricßsen

A Seguret

Anthonne Kempter

mercke

Thomas Swajne

Gilles Davidtsen

The image shows handwritten signatures in cursive script. On the left, there are four signatures: 'Jørgen Iffuersen', 'Thomas Swaine', 'A Seguret', and 'Thomas Swajne'. On the right, there are three signatures: 'Jesper Jansen', 'Hans Jørsen', and 'Anthonne Kempter'. To the far right, there is a signature with a large, ornate initial 'S' and 'H', likely representing 'Suend Hendricßsen'. The signatures are written in dark ink on a light background.

Høj æhrede hr Gouverneur mons: Jørgen Iffuersen och samptlige bie Siddere och respecterede 8te erlige danne-mænd, Salut –

Effter som ieg icke motte hafue nogen indtale meere end mig aff gouv: bleff tillspurt, imod mine falshe anklagere siidst forleeden tiis dag som vaar dend 4 april: naar de ind førde imod mig usand ferdig angifuen meeget mindre kunde ieg faa min sandferdige fulde meening protucolleret som aff samme dags holdene examine, noch som shall beviises, naar den blifuer rettelig approberet, beder der for meget gierne, at mig paa rettens vegne maa oprichtig af-copiered med deeles, huis hiid intill baade første gang, som vaar den 6 martij saa och sidst den 4 april i denne sag er blefuen agered saa vel som och vidnis biurdernes bekiendelse, och at guvernuren lader mig lovligen och till rette tiide viide, naar som helst hand med de otte danne mænd, achter igien at besidde retten at ieg i tiide mig der effter kand rette och icke offuer rumples som sidste gang, och at guvernuren vill rættelig fare fordt med sagen, at den kand faa nogen udracht, och ieg freddelig [opslag 99] kand bliffue i mine studeringer, effter som hand jo selfuer drifuer min modstanderes sag, som hand sigger paa rettens vegne at verre, saa faar ieg selfuer at forsvare mig som ieg bæst kand, end dog de bedre viide om dend lands lov och rett /: om huilcken hand talde sidste gang for retten i hans spørsmahl imod mig :/ end som ieg der endnu aldrig er bleffuen værdiget och komme her till stæde, naar

der er med plantere blefuen noget forretted – mindre har ieg hørt om derris rettighed, saa ieg effter sliig confidererjng paa derris vrang angifuen, shriffteligen kan indlegge, och svare till vrangelig berettning, huilcket mig och med sidste rets op før, bleff concederet, at jeg aff gouv: icke meer for retten, saa tør ofuer shieldes som forleden tiis-dag, och baade ønskes dieffuelen i mig, och aff gouv: baade udtrøcklig kaldes och shulde giøres till en løgnere, før ieg shulde komme fra landet, som hand sagde till de tydshe, och, *is de Dyfel niet in Dat Priestter*, naae ieg ville talle och hafue sandingen indførtdt udj protucollen, dog for moder ieg, at hr gouvrenuren gjør vell her effter i denne sag, huis som rætt och forsvarligt er, at jeg lcke shulde for aarsages at klage mig rettesløes, paa hans kongl: mayt: vegne till Dannemarck, actum St: Thomas den 10 april: anno 1676: Theodorus Christiansen Past: ibid.

H: Theodorus Christiansen St: Thomas den 11 april 1676.

Eders shrifftelig begierning, dattered den 10 april 1676 till mig och de otte bie sidere, er mig aff Jens Bertelsen levered, der paa gifues eder her med mit shrifftelig svar, att jeg och de otte bie sideren hafue ej saa megen tid, med streden och disput at fordriffue, saa som I eder tager, huor fore eders videre begierning shall effter kommis, naar tiiden sig der till shicke vill, det I shrifuer at I lcke maatte hafue nogen ind talle meere end eder aff mig blef till spurt, det veed I jo, saa sandferdelige at det er falsht, saa sandt som I det shrifuer, effter som alle de som da forsamlet vaare kand med sand hed vidne imod eder, at jeg bad eder, meere end tre eller fiere gange, effter at jeg hafde for hørt først eder, och siden eders anklageris vidniß-byrd, at I da vilde gifue till kiende, huad I, imod dem hafde at ind føre, menß da vilde I ej frem føre nogen ind talle, det I shrifuer at eders anklagere ere falshe och at derris angifuen er usandferdigt, det beviiser eder egene ord och gierning anderlediß, effter som I jo selff har bekiendt, at I har slaget ihiel, befallet at kaage, och der effter ædt den hanne, som I vell viiste ej at være eders, hafde I ladet slig gierning blefuet ugjort, det hafde verret eder større æhre, end som det nu verre kand, hafde der da verret noget plantet paa eders plantatie som de høns haffde, eller kundet beshadiget, da hafde I hafft ret till at slaa dem ihiel, effter at I først tre gange hafde advared ejgeneren, at hold dem der fra, mens I burde da effter at I dem i hiel slaget hafde, och at lade ejgeneren det viide, at hand dem da død kunde hiem hente mens nu har I ingen uden eders kock det bekiendt giort, førend de hafde fundet den kaaget i eders huß, huilcket har sin effter tenckning, det I shrifuer at I ej kunde faa eders sand ferdigt fulde mening protucollert, der paa gifues eder till svar, at der som I eders meening hafde udtalt, at I den da vel hafde kundet faaet ind ført, menß som I da ej vilde gjøre oß som da vaare forsamlede eders meening bekiendt, saa har I den endnu for eder selff beholden, naar Gud vil at her nogen lejlighed for falder, at jeg kand faa nogen shriffuelße hiem, saa shall jeg lade udshrifue, een copie aff det som bleff den 4 april aggered, huilcken copie, shall da blifue hiem sendt till directurs herrene, som da kand dømmen i den sag, huad rette er, och da kand I dem vitløfftig lade viide, huad I till eders forsvar der imod hafue at ind føre, thj jeg vil hafue saa lidet med eder at bestelle som mig mulligt er, i alle maader, effter som ieg befinder eder at verre eet mennishe, som ieg ej kand nyde fred och roe for, saa at I ej effter eders shrifuen er blefuen aff mig ofuer rumpelet, thj jeg vil heller verre langt fra, end nær hoß eder, saa at I har ingen aarsag at shrifue at I maa blifue fredelig i eders studeringer, effter som jeg for troer, at her er slett ingen, som eder der udj forhindre, naar I eder der udj ej selff forhinderer, formedelst eders indfald och stridende tancker, och I har liden aarsag at tage det ilde op, at jeg tager landets Indbyggere i forsvar, saa vidt som rett er thj de hafuer ingen anden her end mig at klage dem for, saa at de hafuer ej saa meget at pukke och true med som I, som jeg ej endnu har begiered at verre min raadmand i noged, ej heller sendt for eder, naar jeg har laddet forsamle landets indbyggere, aff aarsage, at jeg ej har befundet eder at verre dend mand, som kunde gifue mig nogen gode raad i saadane sager, och som ieg seer, saa veed I ej nogen goede raad for eder selff, och der som I udj den tiid, som I har verred her hafde forholdt eder effter eders løffte I der med kundet fore kommet de mange unøttige disputer som I till datto

har begyndt, huor med I har for aar saget, at der nu er Ickun liden kierlighed i eders till hørere till eder, som er eder selff till største shade, – det I shrifuer at I bleff for retten aff mig ofuer shendt, och bleff kaldet for en løgnere, der paa gifuis eder till, svar, at jeg eder da ej videre ofuershende, end som I da tvingede ordene ud aff min mund [*opslag 100*] at jeg sagde eder, at jeg ej vilde shrifue effter ederß befalling, huad eders mod vidne sagde, thj jeg kunde vel forstaa derris ord, och dem effter deeris svar shrifue, till med vilde jeg da och ej stille min shriff effter eders hofued, saa som I det vilde hafue shrefuet, och hafde I da rette brugt eders forstand, saa shulde I hafft shammed eder, at brugge saadan eders mund, som I da gjorde. och som jeg saae, at jeg paa ingen maade kunde faa eder till at holde eders mund, saa lenge stille, till at eder mod vidne bleff och forhørdt, saa sagde jeg till de som hoß os vaar, *Is De Dywel noet In De Prister*, huor med jeg vilde gifue dem at forsta at I vaar eet mennishe som ej kunde tvinge sin tunge, heller holde sin mund saa lenge stelle, at de andere kunde hafue roe till at svare paa det som dem bleff till spurt, saa vel som I till forn roe der till hafde, saa at I lod der med noch som see, at I vilde hafue frie sprock, mig till traadtz, huor med I for vecket slig ord, som da bleff talt, och jeg siger endnu som før, at I er en løgnere, huilcke mine ord jeg shall beviise sandt at verre, eder till liden æhre, och det gjør mig hierttelig ondt, at I gifuer mig saa stor aarsage der till, at jeg sligt maa sige och shriffue, øndshede langt heller, at I hafde forholdt eder effter eders embededts nafn, och beviist det med eders gierninger, at I vaar en ret sindig Guds ordß tienere, saa at I kunde haffe verret oß en god forgangere, eller till eet godt exempel at effter følge, det hafde verret os alle till trøst och glæde, der I nu er os til krakel och fortred, och vider at eder shall ej giffuis aarsage at klage, eder her retteløß at verre, paa hanß kongl: mayt: vegne aff Dannemarck, och jeg fortroer om eders sag kommer for h kongl: maytz: eller for dem som der udj hafue at dømmе, at det da ej vill gaa effter eders meening, huilcket tiiden vil lære, jeg hafuer saa vitløfftig svared eder paa eders shriffuelse, paa det att jeg her effter maa nyde nogen fred for eder, och vider at jeg ej har saa megen tiid till at shrifue disputs brefue, som I, shall eder der for her effter ej videre svar gifue, paa eders stridige shrifuelser, førend, at her nogen shibberom er ankommen, som jeg copien der aff kand med hiem sende, och saa øndsher jeg eder, rollige tancker och fredelige betenckninger

e v: J: Iffuersen

Hr Theodorus Christiansen St: Thomas den 23 augustj 1676

Effter dom det er mig mulligt at lefue i fred for eder, naar de galle griller tager eder, saa som I den 18 ditto Igien begynte och i søndags og mandags effter midag som vaar den 20 och 21 ditto ved holdt, saa det vaar shammeligt at høre, at I som vill verre achtet och æret for een præst, beshemmer saa slemmeligen eders embede med eders uforshammede munds shendige ord och løgn, och ej achter eller shiøtter om, huad uforshammede ord der aff ud gaar, saa at jeg ej har hørt nogen fiske kerl mig, som har kundet shendis slemmer end I gjør, huilcket er ej ære, menß spott for een person och principal fore eder som er kaldet en præst, och som I begynder meest ald eders skending, med disse toe poster, nemlig at I først siger, at jeg forholder eder eders proviant, som directurs herrene, har belofuet eder, huilcket jeg siger er usandferdigt, saa som det er at see i de toe regenshaber, som jeg eder den 7 jullij leverede, huor I da vaar betalt for ud otte hundred pund socker, meer end som eder da til kom, for eders toe aars proviant, och det shall befinde, at I denne dag, och har forud optaget meere end eder till datto for eders proviant till kommer, saa at I søgger ickun trætte, der som der dog ej aarsage till kand findes, jeg hafuer den 19 junij 1675 ladet eder shrifftelig viide, at huad I tog meere op aff kortet i det andet slaus igien, huilckes mig tøkkes er ej utillbørligt, effter som I der med ej sheer nogen urett, det I siger, at huad I kiøber, det vil I betalle aff eders løn, och ej aff eders proviant, der paa svarer jeg eder, at det er saa vitt som breedt, thj for det I har till gode, aff eders løn, der for kand I kiøbe eder proviant eller andet for igien huad I behøfuer for den samme prijs som eders proviant paa eders credijt for er sadt, saa at I paa den maade och ej sheer noget till kort, dog der som eders løn, shulle eder blifue betalt paa samme maade som I den fortient hafuer, da vilde den ej blifue saa

stor som I eder indbilder, det andet som I begynder eders trætte med, er at I siger jeg vil icke lade eder komme her fra och hiem igien, derpaa hafuer jeg svared eder shriftelig den 4 junij 1675 och begiered at I vilde shrifue directurs herrene till der om, och huad dj der udj gjorde, vaar mig vel, och saa mange gange som I har begierd aff mig at lade eder komme hiem siden shipr: Cornelis Crinsen kom hid, da har jeg suared eder, at saa snart jeg bekom suar paa mine brefue, som jeg med eders begierning om eders fortreck her fra, sendte hiem med Haufmanden, da shulde jeg lade eder vide herrenis suar der om, och da ej paa nogen maade, eder her op holde, thj jeg seer langt heller eders hælle end eder tæer, thj naar I kommer till mig, saa har jeg mig at befrøchte for en skiending, mens naar I gaar bort saa er jeg glad at jeg slap i fred fra eder, I maa frit tæncke, at det er huercken for eders lærdom eller lefnets shyldt at jeg ej vil endnu sigge ja der till at I med dette shib shall komme hiem, mens det er for de smaa børns shyld som maashee her endnu kand føddes førend der een bedre præst /: som jeg haaber med næste shib :/ i eders pladtz kommer, at de i mideller [*opslag 101*] tid maa blifue døbt, huad eders lærdom er anlangendes, da har den iblandt verred saa som I for dricks shyld, har taget eder tid till at studere, och saa som eders practicks har verret, at ramme dem, som ej gjorde vel effter eders meening, och huad gafn, heller fordeel I gjorde; hos eders till hørere med eders prædickenerne, det fruchtet Ickun lidet, formedelst eders ushickelig lefnets shyld, och paa det, at det ej shall sigges, at jeg vil lyffue, saa som I med frj for sæt gjør, i mod eders sam vittighed, i det at I vill gjøre det till løgn som i dag vel veed, at det er sandhed, saa vil jeg her nu opregne nogle af eders ushickelig heder, som er eders till hørerer, saa vel som en huer dem seer heller hører till forargelße, for først er det eder store kierlighed till drick, huor till I har eder saa meged hengifuen, at det siunes ligge, som det er eder umulligt, at holde eder ædrue, naar I nogen slaus sterck drick kand bekomme, och naar I er saa drocken, da kand der ej mange nyde fred for eder, mens da shall det yttris, huad had som i eder er, paa den eene eller anden maade, dog om shiønt I vill Iblandt føre det saa ud, at rompen følger huuden, saa kand det passes saa vel och bedre paa eder end som paa mig, thj det anhang eller med heng som ieg har er mennisher, som och forholder sig som mennisher, mens naar I er fuld, saa forholder I eder verre end en hund, heller et svin, thj de gaar ud aff derris leje, naar de vil lade derris vand, mens I ligger och bepisser eders leje, saa som I her gjorde i forttet den 21 januarij at I med vaagne øjen laa och bepiste min seng, som ieg lod eder ligge paa, och nu igien den 14 ditto, bepiste i Hans Paulsens quindes seng, effter I først hafde frid til Sara Sveins, och I folckets forsamling sagt hinder at I hafde en god pitt, jeg troer ej at I udj nogen christelig bog har læst om at bejle till en pigge paa slig en maade, saa mig tøkis at det er spotteligt at een huer veed aff slig eders gierninger at sigge – directurs herrene hafuer befallet mig at for maane heller till raade eder, at føre et skjickelig lefnet, mens som vel veed at det shulde ickun verre bancket for en døff mands dør, och at I snarre der aff shulde forværis end forbedris saa har ieg der med ej vilde begynde, I passer mig der for uden doch bielcker nock till, som dog er bedre tienlig till eders bygning end min, for det andet bestaar eders ushickelighed i eders forbandet shenden huor udj I er saa vel øfuet och hengifuen, at det er eder umulligt, at lade aff igien at shendis, naar I begynder førend I blifuer som en uforshammed shiende giæst bort vist, dog som dricker de meeste gange største aarsage till eders ufordragelige shending, saa vill jeg de toe laster hoß huer andre ladde blifue – eders tredige ushickelighed er at liufue som I eder och saa meged till gifuet hafuer, at det er shammeligt at hørre, och principal aff eder som er en præst, der burde at laste sligt i andre, och er selff der till meest hen gifuen, saa at løgn er kommen som i sit hiem hoß eder, och som ieg formedelst eders mange løgns skyld, har for lang tid siden kaldet eder een løgnere, och den 11 aprill lod ieg eder det och shriftelig vide, at jeg shulde beviiße eder, at verre en løgnere, huilcke mine ord jeg shall beviiße sandt at verre, och jeg siger endnu at I er en løgnere till I for først kand beviiße, desse tre effter shrefne poster eller puncter sandt at verre, som i mig usandferdigt for beshylder, for først begier ieg at I shall beviiße det sandt at verre, det i for cort tid siden till mig sagde ar ieg hafde forbødet landets indbyggere, at betalle eder noget for eders particulier tieniste at gjøre, at forstaa for brude vielßer och børn at døbbe, for det andet, at

I shall beviiße, at ieg æder eders mad och dricker eders dricke op, saa som I sagde den 21 ditto i shipr: Carnelis och styr: Jan hoß værelße, at ieg betalde eder med $\frac{1}{3}$ part aff eders proviant, och det andet stack ieg i min Lomme, huilcket ieg sigger er een uforshammet løgn, for det tredie begier ieg at I shall beviiße at ieg tvingede eder till at gifue mig de toe quiteringer, som hr Kiolds och hr Jørgens bøger som I af mig annamed hafuer, saa och for de toe regenshaber som ieg eder den 7 jullij levered, effter eders udraaben samme 21 ditto i shipperen och styrmandens hoß værelße, der er ufor nøden her fleere aff eders løgne at opregne, thj shammer I eder inttet ved at liufue en vitterligt løgn, I shammer eder inttet ved fleer, der for vil ieg nu forbj gaa det I sigger at jeg har med min shrifuen forekommet det hoß herrene, at de sender eder ingen sarvinger ud, och at de har bedraget eder, med at belofue eder det de ej vilde holde, och saa nared eder hid, dog ieg sigger seer at løgn achtis for ingen skam heller synd af eder, I shammede eder och ej at sigge till mig at ieg hafde fyldt eder toe slaus brendevijn paa eders ancker brendvijn, som I bekom den 4 augustj 75 mens den gang ieg lod Jan Gillispadt komme for eder, som I sagde at I det med vilde beviiße, da maatte I jo selff med shamme forblifue løgneren, och saa vil det gaa med de toe quitteringer ligge saa, thj det er eder ej forglemt, at I sagde till Jan Cramue och fleer, effter at ieg hafde levered eder de toe regenshab, och I soer der och paa, at I da vaar saa glad, at I hafde faaet dem som een hafde gifuet eder tussindt pundt socker, thj I sagde at I viste ej hurlediß I det till førn med mig hafde och da sagde I och, nu seer ieg at hand gjør mig ingen urett, I har viist forglemt dit der plejer at siggis, at en der vil verre en god løgnere faar at hafue een god i hukommelße, mr Matthijs och Niels Lassen som er vidner till quiteringene, kand och vidne om ieg har tvungen eder till at gifue mig de toe quiteringer, gifue mig och ej shylden der for, at der kommer ej fleere folck till kircke, i blandt at høre eders kortters prækener, thj det er ej min mens eders ushickelig lefnets shyld, at eders [*opslag 102*] prædickerner ej meget och I langt mindre achtis, och alshøndt I har lært at forstaa Guds ord, saa misbruger det ej meere udj eders brefue till eders sags besmøckelße, saa som I udj eders forrige brefue har giort, mens følger sandhed med saadane ord och shrifft till suar paa dette breff, som manuerligt er at bruge i brefue, eders advocatshe vis hed, kand dog ej shiulle eders drockenshab, shenden och løgn, thj de tre aff eders laster er alt for meget hoß een huer bekiendt, och samme eders laster er aarsagen der till, at her findes saa liden kierlighed i folcket till at gjøre eder nogen tieniste, och jeg sigger at det er mig ej vel mulligt at gjøre eder noget till goede, effter som I trachter ej effter andet, end at gjøre mig ondt, och det som mig till van ære verre kand, hur forre jeg dis meere har forlenges effter een anden præstis kommen, och øndshet hierttelig at ~~huer~~ voor herre, vilde dog een gang shielle os fra huer andre, thj vj shall dog ej nogen tiid forstaa huer andre vel, och eders shiels ord vil ieg ej fordrage, der fore beder jeg end nu, at I vil lade mig lefue i fred, thj det som jeg her har at tage i acht, for aarsager mig harm och fortred noch, eder for uden – jeg øndsher eder rollige tancker och forblifuer eders t:

J: Iffuersen

Hr gouvernur Jørgen Iffuersen salut

Eders shrifuelse ved lille Lars har ieg forgangen bekommet, och vill en anden bequemere tiid, end som nu, suare eder der paa, mends denne gang er, som til forn forgangen aar, min shriftelig bøn och begier til hr gouvernuren, at jeg nu med nærværende shib maa komme hiem ad fæderne lande i gien, effter som ieg aldeelis ingen lyst och villie har her lenger at forbliffue, det samme ieg och forgangen aar, baade mundelig och shriftelig, effter min contracts for melding, af eder till børiligen begiert och till kiende gifuet hafuer, dißligeste och saa nu i aar nogle gange mundelig, mens nu shrifteligen, och at I endnu /: som I shrifuer :/ for ingen anden aarsags shyld, end allene for de smaa børns daabs shyld, som end nu maa shee kunde fødes førrend at der kommer en anden præst, icke har villet sagt ja till min rejße, saa siger ieg at der er end nu tiid nock, och at om sligt icke et ord udj min contract formeldes, der staaer eniste med dydelige bogstafuer udj min contract, om min tre aars tieniste, mens der som compagniet min tieniske ej lenger behager, da lofuer directeurerne mig det ved derris gouverneur et aar till forn at till kiende gifue i liige maader, om ieg

ej lenger lyst hafuer, der at forblifue, at ieg da derris gouvener det it aar till forn till kiende gifuer, der om ere vj hiemme ved min contracts beslutning forligt huor for ieg eder det och i tiide till kiende gifuet hafuer – hr gouv: viider och herhos, at ieg er iche trætte kier, som I mig till mæders, mens naar ieg gaar her fraa, och I som rett er, ville paa companigs vegne till børligen contentere mig, kommer ieg saa till fæderne lande effter forhaabning ickun igien, saa søger maashee ieg ad DanneMk igien, och maa shee icke, vill gud gifue fortun till mit foretagende, mens at Tydshland huor ieg er bedre kjent och har ædet meere brød, dette shrifuer ieg derfor at maa ieg nu komme hiem, som tilbørligt er, och at I mig der til forhielper, saa er ieg gerne tillfreds med huad regning I aff et got gemytt och ehrlig sam vittighed, ville gjøre med mig, mens maa ieg icke komme hiem nu tiid er /: I viide at ieg er udslitt och nesten nøgen, jeg liider ilde, kand ej heller mig hielpe selffuer, och I maa shee skulle ville her effter hielpe och underholde mig, som hiid ind till, huor med ieg ej shall være till freds :/ saa frychter ieg for fortreed, huor for ieg øndsher till besluttning af mit gandshe hierte, at Gud ville gifue eder de gode tancker, I ville for hielpe mig hiem ad, och vell at betæncke, om directurs herrene hafde villed at ieg skulle bie och tøyue effter deres igien shrifuelse till eder, da hafde de intted gifuet eder saa dan myndighed, och mig deris hænders shrifft deroppaa, som de giort hafuer, jeg yndsher eder hermed at lefue i fred och vellstand, ieg shall ingen ufred och molest gjøre eder, maa ieg hoß eder nyde fred och I ville gjøre mod mig som till børligt och ret er

Alltid forblifuede e: v: v: t: Theodorus Christiansen

St: Thomæ d 1 7temb^f 1676

Hr: Theodorus Christiansen salut:

St: Thomas den 2 septemb^f 1676

Eders shrifuelse aff den 1 dittos Indhold, hafuer ieg bekommet, och all shønt jeg till førend, har gifuet fuld kommen suar der paa formedelst eders forrige begierner, saa er dette endnu till ofuerflød, at lade eder vide, at saa snart som ieg kand faa nogen suar, paa mine brefue, och om eders forloffs begierner fra hieme, saa shall ieg eder det lade vide och verre glad, at vj kand blifue shieldt fra huer andere mens førend jeg faar directurs herrenis villie derom videre at vide, saa vil ieg ej quitere eder af eders tieniste, thj I kand saa vel for vente effter eders forloff som ieg, der for toe aars siden hafuer begiered mit for loff /: dog da meest for eders shyld :/ och har det ej end nu bekommet, Jeg tøyckes det er slett giort aff eder, at begynde saa tiid med den begierner, der I saa dydelig och fuldkommen suar har paa bekommet forshejde gange, mens det saa gaat med det, som ned noget som er være tager eder dog rollighed till, det forventede shib, er os maashee nermere end vj troer, med een mand som eder pladtz paa en bedre maade vill betiene, end I har giort, saa vil I faa eders forloff, maashee tillige noch till at [*opslag 103*] komme hiem, videre achter ieg unødigt eder paa eders bref at suare efftersom det indeholder ickun det, eder før noch paa er suared, vill derfor ende, och forbliffue eders v. v.

J: Iffuersen

Memorie aff alle de Prædickeener som Hr Theodorus haffuer giort paa St: Thomas aar 1674 den 7 / 21 junius d 5 / 19 / 26 jullius d 9 / 23 augustj d 11 / 18 octob^f d 1 / 22 / 29 novemb^f den 20 / 25 / 26 / 27 decembr er sammen 16 formidags prædickeener – d 29 Jullij giort 1 onsdags prædickeener, noch hafuer hand hold kor d 26 jullij d 25 / 26 / 27 decemb^f er alle de prædickeener giort det første aar –

Noch hafuer hand prædickeet aar 1675 d 10 / 17 januarij d 18 / 25 jullius den 8 / 29 augustus den 5 / 12 / 26 septemb^f den 3 / 10 / 17 / 24 / 31 octob^f den 7 / 14 / 28 novemb^f den 5 / 12 / 19 / 25 / 26 / 27 decemb^f er sammen 23 Formidags prædickeener – den 29 septemb^f den 10 januarij holdt chor er alle de prædickeener giort det andet aar –

Noch hafuer hand Prædickeet aar 1676 d 1 / 6 / 9 / 16 / 23 / 30 januarij den 6 / 13 / 20 / 27 februarij den 5 / 12 / 19 / 23 / 24 / 26 / 27 / 28 martius den 2 / 9 / 16 / 23 / 30 aprillus den 7 / 14 / 15 / 16 / 21 / 28 majus den 4 / 11 / 18 / 25 junijus den 2 / 9 / 16 / 23 / 30 jullij den 6 / 13 / 20 / 27 augustus, d 3 / 10 / 17 / 24 septembr d 1 octobr er sammen 47 formidags prædickeener søndag och hellig dage d 6 / 23 februarij d 15 martij

d 5 / 19 / 26 april d 3 / 31 maijus d 7 / 24 / 24 junius d 12 / 19 / 26 jullijus d 2 / 9 / 16 / 30 augustus d 6 / 13 / 20 / 29 septembr d 4 octobr er sammen 23 onsdags prædicker er sammen 86 søndags prædickener, och 26 onsdags prædickener, och 4 chor

Udj offuenstaaende optegnelser er at see, at hr Theodorus har i alt prædicket her paa landet 86 søndags och hellig dags præckener, 26 onsdags prædickener, och 4 gange holdt chor i dette aar, har hand giort de meeste, effter som hand saae at det vilde hellers kommet ham til pas i hans løn, mens det maa I her hoß vide, at der er saare faa aff hans søndags eller hellig dags prædickener, som har vaaret een halftime, kand den eene med den anden giøre eet god corter ud, da er det vel det meeste, och onsdags prædickerne har foruden sangen ej verret offuer half saa lange, saa at det har verret dyre præckener, mens ligge som hans lærdom vaar, saa har hand trehves heller hafft gaffe af hans løn der for bekommet

Jeg undershrefuen Hr Theodorus Christiansen kiendes och hermed vitterlig giør, at jeg i dag haffuer annamit toe regenshaber aff gour: Jørgen Iffuersen, sluttet i dag som er den 7 jullijus, huor paa jeg bliffuer till compagniet skyldig, effter deres indhold, otte hundred pund socker, de vahre som jeg der udj er giort debijt for, bekiender jeg at hafue annamit, menß som jeg formeener at jeg med fem tussind, siuff hundred sex och tresins tiuffue pund suckers, credijt, ej kand varre betalt, for den provitie som mig udj toe aars tid till kommer, effter min contrachts ind hold, da setter jeg det til directurs herrene, der udj at giøre huad som de tøkkes rett at verre, och er samme mine toe aars provities tid begydt, aar 1674 den 6 jullij, och nu Aar 1676 den 6 jullij endet, till sand hedß bekrefftelse hafuer jeg det med egen haand undershrefien paa St: Thomas den 7 jullijus 1676

Till vitterlighed
Matthæus Trupka
Niels Lasßen

Theodorus Christianj
M f P

Jeg undershrefuen hr Theodorus Christiansen bekiender och hermed vitterlig giør, at jeg hafuer kiøbt och annamit aff gour: Jørgen Iffuersen aar 1674 i det sidste aff junius hr Kield Jensen och Hr Jørgen Jensens effter ladte bøgger, for eet hundred och elleffue slette daller som de vaar vardt effter min taxt och vurdering som jeg da der selff paa gjorde, effter registreringens ind hold, huilcke fornefnde 111 SIdr jeg beloffuer till directurs herrene at betalle aff min løn saa at Jørgen Iffuersen hermed for de bøgger schall verre quite-red och til sandhedß bekrefftelse hafuer jeg dette med egen Haand undershrefuen paa St: Thomas den 7 jullij 1676.

Till vitterlighed
Matthæus Trupka
Niels Lasßen [opslag 104]

Theodorus Christianj
M f P

Gunstige Herrer etc:

St Thomas den 7 october 1676

Som I udj desse forestaaende copier, aff hr Theodorus Christianij och mine breffue kand forstaa huad vooris forshiel er, saa er det uforholden der vitløffteliger om at shriffue, thi derris Indhold er vitløfftig noch, I seer der udj at hanß største klagemaall offuer mig er att jeg fra holder ham hans kaast och at jeg vill ej lade ham bekomme, det comp: heller I goede herrer haffuer beloffuet hannem, och ej heller lade ham faa hans forloff, med videre hanß ubillige begiæringer mens huad sandhed och rett der udj er, kand først bevißes med hans quitering datteret den 7 jullij, at hand da haffde bekommet for 800 R socker i gods, meer end hand da for sin kaast till kom, och siden den tid och till datto har hand noch bekommet for 1017 R socker och jeg veed inttet huad I andet har beloffuet ham end det som i hans contracht staar, huor effter jeg mig forholder, i mine Breffue seer I at mit største klagemaal, er, offuer hans skænden, och ushickelig leffuet,

och offuer hans slette lærdom mens det har alt verret bancket for een døff mands dør hand har mund och ord noch til att dösse dem der vil stride imod hans begierlighed, det breff I sender ud for ham uforseglt har jeg ej læst, thi hand sad hoß mig, den til jeg abnede mine breffue, och saa flyde jeg ham det, før jeg saae om det vaar forseglit hand er ligge som forhærdet i hans vaane, saa hand den ej kand efterlade, den 27 augustij da vaar Jeg I det fierde bryllup heller gæstebud, siden jeg kom her paa landet och der fick jeg min part saa vel aff drick, at jeg om afftenen ej kunde vel side paa hesten at ride hiem, mens maatte for faldens skyld gaa hiem, det vaar præsten kiert at høre, mens den 28 ditto om afftenen kom hand der och, ubeden, och da magte hand det saa, at hand i een timis tid fick der saa megen drick, at hand laa der och tomeled sig selff i hans ureenlighed, saa at det vaar skam at see, och haffde stødt huden aff ansigtet den 16 septemb^r haffde hand taget eet Støcke socker i vejer hußet, under sin Kioel vejede 7 ~~ti~~, och som hand tenckte jeg shulde see det, kaste hand det ved enden aff hußet i græset, huor Jeg fandt det, och sagde at hand maatte shame sig at brugge hans kioel till at shiulle slig gierning med, jeg forbliffuer eders t: v: t: **Jørgen Iffuersen**

[opslag 169]

Hederlig och vellærd hr Theodorus Christiani salutem

Det er at beklage vi maa høre dißverre saa undt eet røgte om eders keede forhold saa vel paa reisen till vestindien med gallioten som ellers siden er kommen till landet paa St Thomas, till det første hafr: I paa ureiß lefuet i slaugßsmaal med folchene och fort et slembt och et u-shicheligt lefnet saa at højbaadsmanden paa galioten klager ofuer eder meget hart at I hafuer spatted hannem med eders foed for hans liff ved gemechet saaledis ilde med handlet, at hand derofuer hafr: mist hans helbred voris gouverneur Jørgen Ifuersen paa St Thomas shrifuer och besuerger sig ofuer eder at I fører der it u-shicheligt slemt och forargeligt lif och lefnet med slaugsmaal druckenshab och ved eders guds tiennistes forrettelße undertiden dermed hafr: veret forsømmelig, huorvel gouverneuren eder derom hafr: paamindet saadant at rette, da hafr: I beteed eder opsetzig imoed hannem, som er hals løes gierninger vi ville eder hermed hafue alvorligen formanet, at I retter och bedrer eders lif och lefnet saavel som och at i b....gner voris gouverneur, med tilbørlige respect udj hans commando saavel som udj huis hand hos eder strafuerdig finder deromb paaminder at i da hans formaning parrerer och adlyder som adseret ofuer hofued och som den der paa det sted af hans kongl: mayt: och directeurene paa compagn: veigne er det høieste commando anbetroet som i och bør at parere saa fremt i det iche gjør och iche retter och bedrer eders unde lif och lefnet som i hid indtill hafr: ført da hafr: hand magt till at shiche eder der fra her hiemb igien, och saaledes vil da det paa følge at naar I paa saadan maade hiembkommer hafr: I hoer compagn: ingen for fremmelser videre derpaa at forvendte dette vi eder i troe ma.. vil hafue advaret paa det I kand vide her effter dags at føre et shicheligere lif och lefnet huortill vi ønsher eder af Gud sin hellig aands naade och vi hermed vil hafue eder gud troligen befalet och forblifuer

Hafniæ d 7 7br 1675
Peder Pedersen Lerke

Eders Velvillige
Hans Nanßen

[opslag 281]

Titul. Til det danske Vest Indiske Compagniens Præst

Hr Theodori Christiani.

kommende fra vest Indien,
och sig nu i Engeland oppholder,
och som hafuer adresserit sig
til ons: Peder Rich in Londen.

Hr Theod: Christian

Copenhagen 30 april 1678.

Dette alleeniste at lade eder fortroligen vide, at dhr directeurene sig iche ringe forundrer ofuer Eders procedurer, i det I er gangen fra landet foruden deris minde, och foreat eders hiorde, førrend der nogen anden kom som succedere eder. I skrifuer om penge at undsette eder, och de veed iche, huor eders regenskab staar, førrend de hafuer seet Jørgen Ifuersens afreigning, och for den skyld kand de eder ey føre nogen penge tilsende och at de forfarer aarsagen at I foruden ordre hafuer forladet landet. Jeg intereiderde udaf med foede kierlighed, for eder at man skulle betenche I befunder eder udi it fremmed land, och udj misere, mens ieg fich til suar, at de kunde iche hielpe dem som iche selfuer vilde hielpe sig, oc at compagniet iche erholden, at indsette dem som sig motvilligviis udj laberint styrtrter. Dend beste raad den ieg eder kand gifue, er denne, at I straxen tilsender dhr directeurene hos eder hafuende Jørgen Ifuersens afreigning brefue,

och afskeed førend det blifuer forsilde, [opslag 282] och I meer kommer at fortere, med end eder hos Compagniet tilstaar. Naar I skrifuer saa maa I skrifue til dhr directeurene och iche til mig. Adieu. Oligier Pauli

Theodore Christianie in London

Hr Theod: Christianie

Forstaaende in copia er mig forgaaede, och paa det saaledes eder der udfeilbarligen vare til hende kommer, saa til sendes de saadant endnu eengang til.

Hafnia d 8 Maj 1678.

Oligier Claudi

[opslag 283]

Kiøbenhafn d: 7 Junij Ao 1678.

Goede venn Jørgen luertßen

Forestaaende er copia af voris seeniste dom vj eder ofuer Caresou per adres Jan Doncker tilsendte, och saasom vj loede eder viet løftigen vide, huis vj achtede nødvendig at gjøre, eder bekient, saa refererer vj os hermed, paa samme och shal dette tienne til at beantvorde eders brefue som os siden er blefuen til hande kommen som ere aff dend 7 april 14 majj 4 8br 16 do 25 novemb: 27 decemb: 1677 och af dend 8 januarij dette aar. vj hafuer eder for langtid siden giort bekient shibet Hafmanden oc Grifuens arrivement, de 12 oxhofder med sucher saa och 4 td indigo med schipper Willem Foogt pr: gouverneur Jan Donckers adresse er Theodore van der Meijden blefuen lefueret, och af hannem solt. vi underis der ofuer at eftersom atskillige hollandshe skibe j hafuer veret i hafn hos eder oc aarloger saa mange aar allerede været hafuer, at I ingen secherhed har, at vj formedelst de alljerdtis allians med de franshe er i krig, och endnu langt underligerer er det, at hos eder forregifuis at vj skulle hafue fride med Engelandt, der dog saadant iche her kommer i nogen mands tanche. efter den os tilsendte fortegnelse paa den tilstaaende gield, fornemmer vi at det staar ud for 464313 fl sucher huilchet er en stor haab i henseende at det staar ud hos voris fiende, vj shref ellers eder med Grifuen ao. 1675 in septemb: til, at i huorvel de frandskhe sig tilbøed at omskønt der skulle blifue krig imellem vor konge och kongen af Franchrig, de iligeuel [: i henseende at deris konge hafuer forund at fremmede maa komme och handle paa deris ejlande:] vilde holde goed vendshab med eder paa compagniens veigne at os siuntes inte at tro dem med at sende vare til dennem, I lader os korteligen vide huorledis compagniens doent staar, mens saa som vj eder dend 1 septemb 1677 een specification tilsendte huor efter I eders reigning hafde at formere paa det vj kunde komme til slutningen at faa at vide om compagniet vinder eller taber, saa forventer vj ufeilbaer suar paa fornefnte voris begieren och det paa det curieuse tydeligt och korteste huer partie i sær under eders haand, til at legge hos bøgerne. Førend vj bekom nogen tidinger af eder at presten Theodore Christiani var dragen bort fra landet, skref hand os udaf Falmouth oc dato den 28 martij sidst forleden till, och loed os hans arrivement sammesteds vide, och begerte at vj skulle undsette hannem med penge, til at befordre sine hiemreise eftersom hand med sin eed os høyeligen vil hafue forsicheret ej mere udj alt udj vest Indien bekommet hafuer end een gammel kiol af sahl: hr: Jørgens och nogle gammel bøger paa alt sin løn som sine med sig hafuende regenskaber shal rigtig udvise, huilchen hans snack er gandske iche med eders skrifuen ofuer en kommer. Capt Dirck Gerritsen schoon er i Holland ankommen och hafue vj tilbørligen ordre stillet at fornøje intressenterne huis de 1625 fl flesk sig mere ende 245 fl indigo beløber, eller huad de 245 fl indigo mindre renderer som fleshet och de 200 fl krud dennem hiemme [: som i siger :] hafuer kost med seeniste brefue fra Holland blef os adviseret att schibet Africa huorudj i melder at hafue paa compagniens vegne pr: recommendatie af gouvernuer Jan Doncker indschibet – 32 oxhofder sucher 195 ruller tobach 2 balle bomuld, och 6 tønnder indigo, samme stæds er det an....., nu melder van der Meijden at hannem des foruden ofuen fornefnte 195 ruller paa compagniens regenshab endnu er tilsent 17 ruller huorledes dermed staar at fornemme. Vj hafuer i dag ordinerit van der Meijden at tilsende eder – 4 lester kiød, och 35 skipp med røget flesk, saa och 2 oxhofued brendevin, 4 ox-

hofued frans vin och een lest byg gryn, thi herfra tør vj iche voge at tilsende eder nogett skiberom, i hense-
ende at Vest Søen er saa usicher at vj iche en skude fra Jylland foruden convoye her kand bekomme. Nu be-
gyndes her at tale om fred, och vil nogle forsichere os at dend saa got som allerede er slutet mellem Franc-
krig Holland Spannen och England, med forhaabning, at inden sex uger der shal bliffue een almindelig fred
saa vel med kejseren och hans alierde saa och imellem os och Sverig. Och saa som vj seeniste til sendte
eder sex maaneders couranter saa sender vj continualier indtil nu, paa det I til Eders fornøyelse kunde see
huorledis der gaar hertil med krigen, huad i gjør, saa troer de frandshe iche at der er fred førend i hafue
sicher och vist efterretning, och i mellem Suerig och os er fuldkomligen slutet, och offentlig publiceret fred,
thi saa lenge krigen imellem de begge nordishe croner varer, saa ere vi stilholt i fride med de franske [*op-
slag 284*] omskiønt der var absolut fred imellem Hollender och Franchrig, huilchet vj eder til efterretning vil
hafue melt paa det I kunde tage eder for skade vare. Dersom saa er at vj faar fred saa vil vj iche efterlade at
secundere eder och at tilføje eder en kiøbmand och andet huis i begerrer. Nest herrens velsignelßes ønsk-
ning

Peder Pedersen Lerche

Hans Nanßen

forblifue vi eders vel villige
/ Oliger Pauli

Falmouth d 28 martij ao: 1678

Høy edle och vellbaarne, edle och høyachtbaare, høviise och vellfornemme herrer och directurer offr det høyoctrojerde danske vestjndische compagnie:

Mine gunstige herrer och patroner. salut!

Næst ald Tiemelig och ævig vellstands ønsche, sampt underdanige och schyldige tiennistes erbiudelse tilforn; lader ieg de høy viise och gunstige herrer ved denne liden advice forstændige, at ieg aff Guds naade effter effne haffe fore staad det hl præssicke embede paa St Thomas inter virginis min tiid till ende och end et aar, som mine hos mig haffvende documenter med tiiden erligen schulle udviise, och nu sidst i forleden aar er reist fra St Thomas med hr Gouv: Jørgen Iffuersens forloffs breff aff dend 31 8toabr ao 1677 – och søgt passagie fra de caribis ejlande /: effter som i lang Tiid, heldst effter min beloffvede och foraccordered tiid haffr været ude, ingen anden leilighed haffr været paa St Thomas at komme derfraae, saa haffr ieg och faad passagie fra Nevis med en engels mand, ved naffn Mr Wilhem Singelton ad land och mens formiddelst contrari vind arrivered dend 13 martij her til Fallmouth som ligger vesterlig i Engeland, vinden och vejred er hart, och contrarj at komme op ad London i disse dage været offr, seer endnu regnigt och ilde ud, med ond och kaald lufft for mig som kommer aff de varme lande, och som det Gud bedret siunes, vill min reise vell falde noget langsomlig før ieg effter attraa och ønske vill kunde komme ad Kiøbenhaffn till de gunstige herrer, tilmed er ieg noget upasselig formiddelst kuld och anden udstaaende gammel schvaghed paa St Thomas som eller vell tilforn er till øren kommen, och nu formiddelst mangel her for penge, saa er ieg nød till at fortøffve her i Engeland och forvage at de gunstige herrer ville effter god forhaabning pr vexell behage at secundere mig med nød tørrftig assistance, herudj fuldkomme de deres eegen løffte oc ære, och giøre christelig och vell imod mig fattig mand, effter som ieg udj alt paa St Thomas iche for Gud udj sandh, hafte bekommed meere end en gammel kioel af sal. hr. Jørgens och nogle gamle bøger paa alld min løn nu offr 4 aars tiid, som mine reggenschaber rigtig nock schulle udviise, naar Gud vill ieg med det første, effter ønske kand komme till eder, saa staa mig jo det øffrige endnu till aff min løn hos de gunstige herrer, och er min løn end været liden, saa har ieg dets suurer och durder fortient dend, hvilcket Gud er bæst bekient och vidne till, tviffler der fore icke de gunstige herrer ville jo være saa gode veed een eller anden maade, jo førre jo bedre at for hielpe mig hiemad med behøffrig secur, thi det er och compagniets egen ære. mr Wilhem Singelton er ieg allreede fem à 6 pund sterling for passagie och underholding schyldig till at giffve, bøger som iche her er at selge har ieg vell nock, mens andet goeds mindre end inted till at hielpe mig fuld kommen hiem med selffr, ieg er och næsten nøgen, ieg schammes ved at trygle, ieg kand och icke leffve aff vinden, ejheller har ieg nydet en pending till at reise med fraa St Thomas, som mine reggenschaber aff dend 31 8toabr datered nocksom schulle udviise, naar Gud vill vi effter ønske maa komme til sammen och holde reggen schab, och med meere udførligen kand berette eder om alleting. Jeg gick op till de carribis fraa St Thomas med et lidet engelsk eller at sige et tydsk skibrom som kom fraa Carrisons, meente och ægt passagie fraa Carrieson hiemmad, mens som paa Nevis kom tiiding, hvorleedis Tabahe ulyckeligen formiddelst de france var op sprangen hvilchet och er vist, och at de france saa florerede och truede gandsche at ondertvinge de tydsche i Vestindien, hvilcket Gud dem vill forbiude, saa reiste ieg med eens port fraa Nevis, ellers haffde ieg end i det mindste besøgt dem een gang paa St Thomas, thi mig staa end och en goed deel till end nu der paa landet, och for middelst det jeg paa plantagien haffr mott effterlade, som eendeels kand sees i endigen aff hans seeniste breff, som nu medfølger naar Gud vill ieg kommer hiem schall ieg mundeligen berette de gustige herrer om ald till stand paa St Thomas, och forbl. næst Guds beschiermelsis ønske, hermed

Mine gunstige och villigste tiener, saaoch ydmygschyldigste forbidder hos Gud

Theodorus Christiansen Holdsteiner

NB: Gunstige Herrer dette Breff haffr ieg sendt med Posten fraa Fallmouth den 28 Martij Till Mr Pieter Splieth och Mr Pieter Rich Commissarius, først til dend ende at det Cito kunde bliffve hiem dirigered ar naar ieg kommer till Londen, desto førr kunde faa Bud fraa Compagniet, mens till dem begge aff Aarsag ieg iche veed om der kand een være aff verendes, Dernest har ieg och à Part schreffvet dem selffr, at de paa Comp: got vegne ville gjøre mig nogen liden ont settening, indtill at Jeg hand faa de Gunstige Herrers Order paa nogen Wexel at gjøre mig klaer med frae Londen. Valete et semper Favete. T. C. Mpp.

Høyædle oc Vellbaarne, Edle och Høyviise, Høyachtbaare och Høy Fornemme Herrer oc Directeurer offver det Dansche Vest-Indische Compagnie – Mine Herrer och Patroner dette underdanigst i Kiøbenhaffn Ao 1678.

[opslag 32]

Høje och VellEdle Herrer och Directeurer offver Det Højoctroyerede Kongel: Danske Vest-Indiske Compagnie.

Effter som Hans Kongel: May^{tt} haffuer beviist sig saa Naadig imoed mig fattige Mand, at hand Naadeligen haffver foront mig It got Sogne-Præste-Kald: Nemlig Lys-Abbel paa Als Øe, hvorpaa Jeg Tirs Dags Afften haffver faaed It Konge-Breff undershreffven, som nu ligger gandshe ferdig i Canceliet; Da saa som ieg fattige Vennerløese paa denne sted formiddelst atskillige extremitæter Jeg har været i bested, nu icke haffver Penge till at Løese mit Konge-Breff med, mindre til atskilligt som i saadan tillfald be høffvis, De Goede Herrer kunde och selffver letteligen er Achte, hvad tieds- och Penge-Spilde Jeg nu offver tree Aars Tied, alldeelis uden Tienniste, haffver mott anvende, baade paa Reisen och indtil Jeg heer har kundet faa nogen Rigtighed med Compagniet, tillmed haffver Jeg och selffver mott betale alld Processens och Dommens om Kostning alleene, imellom mig och Compagniet, oc der for aldeelis ingen restitution bekommet, da Jeg dog den ringe mig tillagde Deputaet saa suurt och dyrt haffde fortient, och iche formoedet at Jeg skulle gjøre om Kostning den at indfordre, mindre at Jeg paa egen Bekostning skulled Ligge heer offver halff Andet Aar at bie der effter indtil alt fortiennisten Var fortæret førrend Jeg kunde naa nogen rigtig affregning; Derfor er heer med min allerydmygligste Bøn och Begiering til de høje och Vel Ædle Herrer och Directeurer, de ville være mig fattige Christi Tienere saa fromme /: efftersom Jeg ingen Venner heer paa steden hafr :/ oc formiddelst den stoere ælendighed Jeg for Compagniets och dets Meenigheds skyld haffver udstanden, aff medfødde Christen Kierlighed, for Compagniets Middeler, løeße och indfrie mig mit Konge-Breeff aff Canceliet, som vill koste 24 Rdr. Derudj gjøre de mig deßmeere forbunden, som Jeg och derforuden forpligtet er, for deris Høje och Vel Ædle Gunstigheders Prosperitæt, och det Høj Lofflige Gandshe Compagnies Velferds tiltagen inderligen och hierteligen at bede; Saadant kand ichun vere det heele Compagnie een lieden och ringe Doent /: dog till største Berømmelse :/ Mens herpaa deris Milde och bliedhielperige paategnelße, hvilcket Gud vill belønne, och derfor være deres och det gandshe Compagnies stoere Løn, Saa sant Jeg til Døden igien skall forbliffve och aff hierted vil være:

Høje och Velædle Herrer och Directeurer
Eders Velb: och Høj Gunstigheders ydmygvilligste och Forbønskyldigste
Theodorus Christiansen PP

Hafniæ d 10 Febr: A^o 1681

[opslag 33]

Allerydmyglste Memorial: till de samptlige Høje och VelÆdle Herrer och Directeurer offver det Høj octroyerede Kongl: Danske Vest-Indiske Compagnie

Pro

Hr: Theodoro Christiani

Indkommen d: 10. Feb: 1681
